



Xəbər
Bakıdakı
YDM-də
inanılmaz
benzin
oğurluqları
 yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 sentyabr 2018-ci il Cümə axşamı № 192 (7081) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

General Səfər Mehdiyev sərt danışdı: "Xəyanət və rüşvət bağışlanmayacaq!"



Dövlət Gömrük Komitəsinin 5 əməkdaşı barəsində cinayət işi açılıb, 1 ton narkotik maddə müsadirə olunub; mətbuat konfransında ilginç açıqlamalar

yazısı səh.4-də

Azərbaycan neftinin qiyməti 80 dolları ötdü

yazısı səh.2-də

Xəzər sahili boyunca qeyri-qanuni tikililərin söküntüsünə başlanacaq

yazısı səh.15-də

Məzahir Pənəhovun müavini yüksək vəzifəyə təyin olundu

yazısı səh.4-də

Qızları İsveçdə deputat seçilən soydaşımız "Yeni Musavat"a danışdı

yazısı səh.10-da

Deputatlar ağacların kəsilməsinə görə cəzanın sərtləşdirilməsini istəyir

yazısı səh.4-də

Müskülə düşən Rəqabət Məcəlləsi...

yazısı səh.11-də

Qaraqabaq Batumi və çiçək ətirli, gülürüz Trabzon...

yazısı səh.7-də

Bakı bir əsrdə iki dəfə erməni işğalından azad edildi...

yazısı səh.5-də

Şəhid hərbcilərin vərəsələrinə birdəfəlik ödəmələr üçün sənədlərin qəbuluna başlanacaq

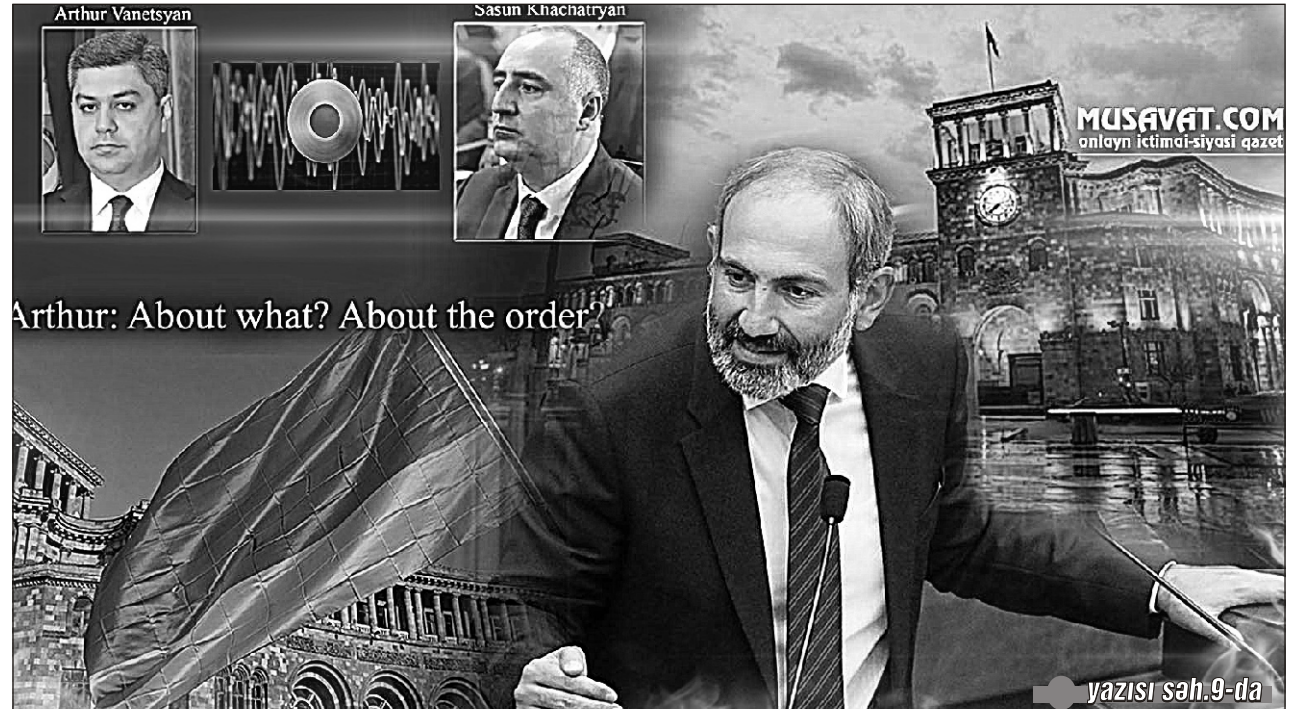
yazısı səh.13-də

Uyğur probleminin Vaşinqtonun yadına düşməsinin "sirri"

yazısı səh.12-də

ERMƏNİSTAN QARIŞDI - TELEFON DİNLƏMƏSİ PAŞINYANI BİTİRİR

Robert Köçəryanın ofisinin xalqa müraciətindən sonra Nikol Paşinyan da özünü xalqın dəstəyi ilə sığortalamağa cəhd etdi; **baş nazirdən vəsiyyəyə bənzər müraciət: "Məni Respublika meydanında asın..."**



Arthur: About what? About the order?

MUSAVAT.COM onlayn ictimai-siyasi qəzet

yazısı səh.9-da

Dünya taxıl bazarından təşvişli xəbərlər

Azərbaycanın taxıl aldığı ölkələrdə də istehsal azalıb; ölkəmiz kifayət qədər tədarük görsə də, global proseslər qiyməti artırma bilər

yazısı səh.13-də

İlham İsmayıl:
"Talış separatçısı Fəxrəddin Abbasovun məsələsi qalanlara dərs oldu"
 yazısı səh.8-də

Fəzail Ağamalı:
"Hakimiyyətin siyasi və radikal dini müxalifətdən çəkinəcək yeri yoxdur"
 yazısı səh.6-da

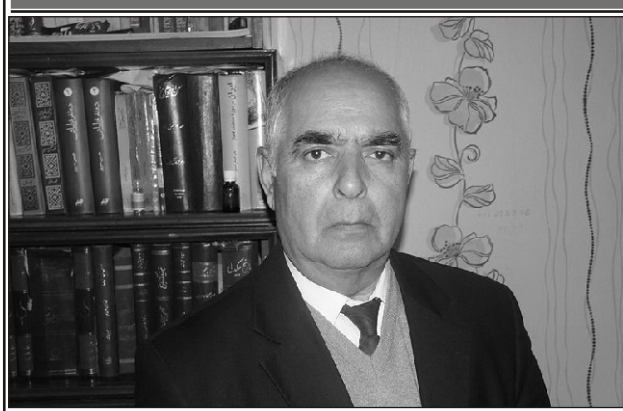
Sülhəddin Əkbər:
"11 sentyabr terroru ABS-in yeni dünya nizamı quruculuğunda prioritetlərini dəyişdi"
 yazısı səh.12-də



Prezident İlham Əliyev Oğuzda yol tikintisinə 9,4 milyon manat ayırdı

Prezident İlham Əliyev sentyabrın 12-də "Oğuz rayonunun Bucaq-Muxas-Baş Daşağıl avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb.

"Report" xəbər verir ki, dörd min nəfər əhəlinin yaşadığı 4 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Bucaq-Muxas-Baş Daşağıl avtomobil yolunun tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 9,4 milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılib.



Alim Mahal Qacarın 80 yaşı tamam oldu

Tanınmış tarixçi Qacarlar sülaləsi və Borçalı eli ilə bağlı unikal araşdırmaların müəllifidir

Qacarlar sülaləsinin tarixi də daxil olmaqla, bir çox maraqlı və əhəmiyyətli tarixi araşdırmaların müəllifi olan tarixçi-alim Mahal Qacarın 80 yaşı tamam olub. Daha çox "Qaradağ xanlığı", eləcə də rus dilində çap edilən "Kulçtura Azerbaydancanskoqo qosudarstva Sefevidov (XVI-XVII vv.)" kimi kitabları elmi ictimaiyyətə yaxşı tanış olan Mahal Qacar 1938-ci il sentyabrın 12-də Gürcüstanın Tetrisqaro rayonunun Kosalar Kosalar kəndində anadan olub. N.İ.Lobaçevski adına Qorki (Nijni-Novqorod) Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə bitirən M.Qacar bir müddət doğulduğu kənddə tarix müəllimi işləyib.

1973-cü ildən M.F.Axundov adına APRDƏİ tarix kafedrasında çalışan alim həyatının böyük hissəsini bu ali təhsil ocağına həsr etmiş, sanballı tarixi araşdırmaların, kitab və məqalələrin müəllifidir.

Həyatının 45 ilini tarix elminə həsr edən və bu gün də elmi araşdırmalarını davam etdirən qocaman alimin ən maraqlı işlərindən biri də Borçalı mahalının tarixinə unikal töhfə vermiş "Borçalı mahalı və Qarakənd - Kosalar eli" kitabıdır.

Pedaqoq kimi də böyük nailiyyətləri olan M.Qacarın çoxlu sayda tələbələri bu gün tarix elminə və təhsilimizə xidmət etməkdədir.

80 yaşlı alimimizə sağlamlıq, uzun ömür arzulayır və inanırıq ki, onun min bir zəhmət hesabına ərşəyət gətirdiyi elmi əsərlər hələ uzun illər tarix elminə xidmət edəcək.

Bələdiyyələrə yeni səlahiyyət verilir

Azərbaycanda bələdiyyələrə yeni səlahiyyət verilir. «Trend»-in məlumatına görə, bununla bağlı Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin dünən keçirilən iclasında "Yaşılıqların mühafizəsi haqqında" Qanuna dəyişiklik müzakirə edilib.

Qanunun 11-ci (Yaşılıqların mühafizəsi sahəsində fiziki və hüquqi şəxslərin hüquqları) maddəsinə edilən dəyişikliyə əsasən, fiziki və hüquqi şəxslər bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqlardakı yaşılıqların uçotu və monitorinqi barədə məlumatı bələdiyyədən ala biləclər.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Elxan Süleymanov yüksək balla ali məktəblərə qəbul olunmuş gənclərlə görüşdü

Samaxının millət vəkili Elxan Süleymanov sentyabrın 12-də Şamaxı şəhərində bu il yüksək balla ali məktəbə daxil olmuş Şamaxı məktəblərinin məzunları ilə görüşüb.

Musavat.com xəbər verir ki, görüş zamanı millət vəkili tələbə adı qazanmış gəncləri təbrik edib, onlara öz tövsiyələrini çatdırıb. Qeyd edək ki, bu il Şamaxı tam orta məktəblərinin 18 məzunu 600-dən çox bal toplayaraq ölkənin nüfuzlu ali məktəblərinə daxil olub. Bu məzunların üçü TNTTF liseyinin, ikisi Avropa liseyinin, ikisi şəhər 3 sayılı, ikisi Göylər kənd 1 sayılı, qalanları isə şəhər 2, 6 və 9 sayılı, Şəhriyar qəsəbə, Çaylı, Nağaraxana, Muğanlı, Məhəm və Göylər kənd 2 sayılı tam orta məktəblərinin məzunlarıdır.

600-dən çox bal toplayan məzunlar Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinə (Elnur Qasımov, Sitarə Məmmədova, Anar Dünyamalıyev, Brilyant Hacıyeva, Ayşən Mahmudova, Cavanşir Eminli), Bakı Dövlət Universitetinə



(Əziz Cəbiyev, Aişə Manafova, Nərgül Məlikova, Günel Həsənova), Azərbaycan Dövlət Dillər Universitetinə (Vaqif Fətullayev, Şəfəq Rəhimova, Süleyman Abdurahmanov), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına (Elvira Abdullayeva), Bakı Ali Neft Məktəbinə (Natiq Babayev), Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə (Zərifə Babayeva), Bakı Mühəndislik Universitetinə (Sevinc Bağirova), Xəzər Universitetinə (Əli Abdurahmanov) qəbul olunublar.

Görüşün sonunda yeni tələbə adı qazananlara hədiyyələr təqdim olunub və xatirə şəkli çəkdirilib.

Diqqətə çatdırmaq ki, xeyriyyəçi Elxan Süleymanov təhsil sahəsinə xüsusi qayğı və diqqətlə yanaşır. O, Şamaxıda, Göyçayda bir neçə müasir tipli məktəb inşa etdirib, 100-dən çox şagirdə təqaüd verir, onlarla tələbənin təhsil xərclərinin ödənməsinə dəstək verib. 30 ildən çoxdur ki, o, təhsil sahəsində xeyriyyə işləri ilə məşğuldur.

□ Musavat.com



Bu il doğulan uşaqların 53 faizi oğlandı

Azərbaycan əhalisinin sayı açıqlanıb

Dövlət Statistika Komitəsi demografik hesabat yayıb. Novator.az-ın məlumatına görə, 7 aylıq hesabatda qeyd olunur ki, 2018-ci il avqustun 1-nə Azərbaycan əhalisinin sayı 9 milyon 943 min 226 nəfərə çatıb. İlin əvvəlindən 45141 nəfər artım olub.

Əhəlinin 49,9 faizi kişilər, 50,1 faizi qadınlardır, hər 1000 kişiye 1005 qadın düşür.

Ədliyyə Nazirliyinin qeydiyyat şöbələrində yanvar-iyul aylarında 78673 doğulmuş körpə qeydə alıb. Doğulan körpələrin 53 faizi oğlan, 47 faizi qız uşaqlarıdır.

7 ayda ölkədə 34812 ölüm halı, 33009 nikah və 8538 boşanma rəsmiləşib. Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidməti daimi yaşamaq üçün 2109 nəfər gələn, 829 nəfər gədən qeydə alıb.



"20 direktor müavini işdən çıxarılib" - Məhəbbət Vəliyeva

Bəzi məktəblərdə sınıf şagird sıxlığının qarşısını almaq məqsədilə işlər aparılır. Axar.az xəbər verir ki, bu sözləri təhsil nazirinin müavini, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin rəisi vəzifəsini müvəqqəti icra edən Məhəbbət Vəliyeva ənənəvi sentyabr konfransında çıxışı zamanı deyib.

O bildirib ki, şagird sıxlığının qarşısını almaq üçün paytaxtdakı məktəblərin 85 faizində ərazi prinsipi tətbiq edilmir: "Bundan başqa, araşdırmalarımız zamanı müşahidə etdik ki, bir sıra məktəblərdə rus bölmələrində bəzi siniflər fəaliyyət göstərmir, bəzi siniflərdə şagirdlərin sayı azlıq təşkil edir. Şagird sayı az olmaqla yanaşı, həmin siniflər üzrə qəbul göstəriciləri də aşağı idi. Bu problemi həll etmək üçün son 3 ildə 9-cu sinif şagirdlərinin yaxınlıqdakı məktəblərə köçürülməsi layihəsi həyata keçirilib".

Məhəbbət Vəliyeva qeyd edib ki, ötən tədris ilində aparılan monitorinqlər nəticəsində işində yol verdiyi nöqsanlara görə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin 1 əməkdaşı, 10 təhsil müəssisəsinin rəhbəri, 20 direktor müavini, 9 müəllim, 1 kitabxana müdiri işdən çıxarılib: "Bununla yanaşı, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin 2 əməkdaşı, 18 təhsil müəssisəsi rəhbəri, 32 direktor müavini, 54 müəllim, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin struktur bölmələrinin 6 əməkdaşı intizam məsuliyyətinə cəlb edilib".



"İbtidai siniflərdə dərs yükünü yüngülləşdirmək üçün layihə hazırlanıb" - nazir Ceyhun Bayramov

"Azərbaycanda vaxtında məktəbə getməmək əmsalı 2012-ci ilə müqayisədə 2 dəfə azalıb. Belə ki, əgər bu göstərici 2012-ci ildə 12 faiz idisə, hazırda 6 faizdir. Növbəti illərdə bu göstəricinin aşağı düşməsi istiqamətində təsiri tədbirlər görülməkdir".

"Report" xəbər verir ki, bunu təhsil naziri Ceyhun Bayramov Bakı Şəhəri üzrə təhsil işçilərinin ənənəvi sentyabr konfransında deyib.

Nazir bildirib ki, zəif nəticə göstərən şagirdlərin sayı 2012-ci ilə müqayisədə xeyli azalıb.

C.Bayramov əlavə edib ki, builki qəbul imtahanlarında 2090 nəfər 500-600 bal arası nəticə göstərərək ilk sıradakı müəllimlik ixtisasını seçiblər: "Bu da ötən tədris ili ilə müqayisədə 53,6 faiz çoxdur. Bütün bunlar islahatların və dəyişikliklərin aparılmasına nikbin baxılmasına səbəb verir".

O qeyd edib ki, şagirdlərin dərs yükü məsələsi daim müzakirə olunur: "Bu istiqamətdə kifayət qədər intensiv iş aparılıb. Yeni məktəbdaxili qiymətləndirmə layihəsi hazırlanıb. Sabah nazirlikdə kollegiya iclası keçiriləcək və layihə orada geniş müzakirə olunacaq. Daha sonra yekun qərar qəbul edilərək aidiyyəti üzrə yerlərə göndəriləcək. Xüsusilə də ibtidai siniflərdə dərs yükünün yüngülləşdirmə istiqamətində ciddi addımlar atılacaq".

Azərbaycan neftinin qiyməti 80 dolları ötdü

Dünya birjalarında neftin qiyməti bahalaşılıb. Virtual.org-un məlumatına görə, ötən gün "Brent" markalı Şimal dəniz neft qatışığının noyabr fyuçerslərinin qiyməti bir barel üçün 79,39 dollar olub.

Nyu-Yorkun NYMEX əmtəə birjasında WTI markalı yüngül neftin oktyabr fyuçerslərinin qiyməti isə bir barel üçün 69,85 dollar təşkil edib.

Azərbaycanın dünya bazarına çıxardığı "Azeri LT CIF" markalı xam nefti də bahalaşılıb. Belə ki, bu gün səhər saatlarına 1 barel neftin qiyməti 1,3 dollar (1,65%) yüksəlib və nəticədə 80,29 dollar təşkil edib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 12-də ATƏT-in baş katibi Tomas Qremingeri qəbul edib. "AzərTAc" xəbər verir ki, Tomas Qremingerin səfəri zamanı müzakirə ediləsi məsələlərin gündəliyinin geniş olduğunu deyən dövlətimizin başçısı bildirib ki, əsas məsələlərdən biri Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlıdır. Bu baxımdan, prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Ermənistanın yeni baş nazirinin fəaliyyətə başladığı ilk günlərdən münaqişənin həlli ilə əlaqədar verdiyi ziddiyyətli bəyanatlar ən azı təəcüb doğurur. Dövlət başçısı qeyd edib ki, xüsusilə "Azərbaycan qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası" ilə danışıqlar aparmalıdır" tezi qəbul edilməzdir. "Bu, onu göstərir ki, Ermənistan rəhbərliyi danışıqları pozmaq istəyir. Azərbaycanın işğal edilmiş rayonlarının guya qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın tərkib hissəsi olması kimi bəyanatları da Azərbaycan qətiyyətlə rədd edir və Azərbaycan ATƏT-i bu təhlükəli bəyanatlarla reaksiya verməyə çağırır. Ümumiyyətlə, Azərbaycan tərəfində belə bir qənaət yaranıb ki, Paşinyan hər vasitə ilə danışıqlar prosesini pozmağa çalışır. Belə olan təqdirdə bunun bütün məsuliyyəti Ermənistan tərəfinin və şəxsən Paşinyanın üzərinə düşəcək"-prezident bildirib.



"Bu, onu göstərir ki, Ermənistan rəhbərliyi danışıqları pozmaq istəyir"

Prezident İlham Əliyev ATƏT-in baş katibi Tomas Qremingerlə görüşdə Ermənistanın baş nazirinin son bəyanatlarına diqqət çəkdi

Prezident İlham Əliyev Ermənistanda demokratiya adı altında insan haqlarının kütləvi şəkildə pozulması hallarına, Ermənistanın baş naziri tərəfindən siyasi rəqiblərinin həbsi haqqında verdiyi göstərişlərə, Ermənistanda yeni diktatura rejiminin yaranmasına ATƏT-in biganə qalmaması ilə bağlı müraciət edib. Söhbət zamanı regional təhlükəsizlik, demokratik inkişaf, nəqliyyat, iqtisadi əməkdaşlıq ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, bundan bir neçə gün əvvəl ATƏT-in baş katibi Ermənistanda səfərdə olmuşdu, baş nazir və xarici işlər naziri ilə görüşmüşdü. İrəvan məhz bu görüşün ardınca danışıqları davam etdirməklə bağlı vədinə sadıq qaldığını iddia etmişdi. Lakin N.Paşinyanın Rusiya səfəri və ondan sonrakı davranışları Ermənistanın danışıqlar tərəfdarı olduğuna nəinki şübhələr yaradır, hətta bu barədə gözləntilərin üstündən xətt çəkir. Onu da qeyd edək ki, İrəvandan sərəm açıqlamalar Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarının BMT Baş Assambleyasında keçiriləcək görüşü ərəfəsində baş gəlir. Bu isə işğalçının açıq şəkildə danışıqları pozmağa yönəlik siyasət yürütdüyünü təsdiqləyir. Artıq heç kimdə şübhə yoxdur ki, N.Paşinyan status-kvonun saxlanması, bu müddətdə isə hakimiyyətini möhkəmləndirməkdə maraqlıdır. Xüsusilə də parlament seçkilərinə bir 8 ay qalmış erməni hökuməti Qarabağla bağlı hansısa ciddi anlaşmalara getməyə risk etmir. Xatırladaq ki, hakimiyyətə yeni gəlmiş günərdə Paşinyanın Qarabağı geri qaytarmaq istədiyi haqda iddialar var idi. N.Paşinyan özünü siqortalamaqdan ötrü sələflərindən də radikal mövqe nümayiş etdirdi.

Xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Milli Məclisin (MM) sədri Oqtay Əsədov da sentyabrın 12-də ATƏT-in baş katibi Tomas Qremingerlə görüşüb. Hər iki görüşdə Minsk Qrupunun indiyədək işğalçı dövlətə qarşı hansısa bir tədbir görmədiyini vurğulanıb, işğalçının mövqeyi pislənilib və Bakının danışıqlara sadıqlığı ifadə olunub.

Şuşa Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcəməsinin rəhbəri Bayram Səfərov Ermənistan rəhbəri Nikol Paşinyanın Dağlıq Qarabağı Ermənistanın tərkib hissəsi kimi görməsi barədə səsləndirdiyi fikirlərə münasibət bildirib. B.Səfərov "Ölkə.az" a açıqlamasında deyib ki, Nikol Paşinyan ermənilərə bu cür yalan vədlər verməklə iqtidarda qalmağa çalışır: "Paşinyan hakimiyyətə yeni gələndə deyirdi ki, münaqişə Qarabağ ermənilərinin problemi idi. İndi də deyir ki, Dağlıq Qarabağı Ermənistanın ərazisinə birləşdirmək lazımdır. Bu bütün beynəlxalq hüquq normalarına ziddir. Əgər müharibə olsa, indiki Ermənistan Azərbaycanın qarşısında davam gətirə bilməz. Azərbaycan ordusu 2016-cı ilin aprel döyüşləri zamanı ermənilərin dərslərini verib. Həmin vaxt Ermənistan rəhbərliyi kimə yalmanırırsa, məhz onların xəşi ilə Ermənistanla güzəst olundu. Eyni zamanda cənab prezident İlham Əliyev humanist davranaraq istəmədi ki, erməni anaları gözüyə qalsın. Ermənilərin gündə bir cildə girməsi yeni deyil. Onlar tarixən özlərinə bir ağa axtarmaqla tanınıblar. Görünür ki, bir ağa ermənilərə azlıq edir. Ona görə də indi Nikol Paşinyan yeni ağalar axtarıb". **İcma rəhbəri qeyd edib ki, əgər ermənilər səsinə çıxarsa, Azərbaycan ordusu dərhal başını əzəcək:** "İndi hünəri varsa, Paşinyan Qarabağı Ermənistanla birləşdirsin, görək bunu necə edir! Ermənilər səsinə çıxarsa, Azərbaycan ordusu dərhal başını əzər. Baxmayaraq ki, Qarabağ işğal altındadır, ancaq həmin yerlərə bütün nəzarəti Azərbaycan ordusu edir. Ən əsas da Azərbaycan ordusu bu işğala dərhal son qoymaq üçün alışıb yanır. İnanın ki, Ali Baş Komandan tərəfindən Azərbaycan oğullarına əmr verilərsə, ən yaxın zamanda torpaqları işğaldan azad edəcəklər. Bunu ermənilər çox yaxşı bilir".

Eyni gündə ATƏT-in fəaliyyətə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspşik Azərbaycanın Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsinə səfər edərək, separatçıların lideri Bako Saakyanla görüş keçirib. Virtualaz.org erməni KİV-nə istinadən bildirir ki, dünən axşam keçirilən görüşdə Ermənistan və Azərbaycan qoşunlarının temas xəttindəki vəziyyət müzakirə olunub.

Belə bir ərəfədə məlum olub ki, Ermənistan Rusiyadan 100 milyon dollar məbləğində hərbi kredit almağın mümkünlüyünü müzakirə edir. "Report" RİA "Novosti"yə istinadən xəbər verir ki, bunu Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan sentyabrın 12-də jurnalistlərə bildirib. "Reallaşacaq yeni hərbi kreditlə bağlı müzakirələr aparılır. Hazırda söhbət 100 milyon dollar məbləğindən gedir. Alınacaq silahlar barədə danışımağa ixtiyarım yoxdur. Rusiya ilə əməkdaşlıq yetərinə uğurla inkişaf edir", - o vurğulayıb. Ermənistan əsliində "ağa"sından pulsuz silah almağı hədəfləyir. İrəvanın son aylarda Rusiyaya şantaj yolunu seçməsi və Qərbe üz tutmaq istəyi onunla nəticələne bilər ki, Moskva yenə də öz arsenalındakı silahlardan işğalçı ölkəyə kredit adı ilə pay ötürə bilər.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli axar.az-a bildirib ki, Paşinyanın Qarabağı "Ermənistanın bir hissəsi" kimi təqdim etməsi barədə fikirləri Minsk Qrupuna üzv olan dövlətlərə Ermənistanla qarşı sət bir mövqə sərgiləmək və Ermənistanla qarşı konkret sanksiyalar tətbiq etmək üçün əlverişli zəmin yaradır. "Əgər beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri və üzvləri üzərinə

düşən missiyanı yerinə yetirərək, işğalçı dövlətə və onun başiboş baş nazirinə qarşı konkret olaraq, hər hansı bir sanksiya tətbiq edilməsi istiqamətində addımlar atmırsa, o zaman Minsk prosesində iş-tirək etməyin də hər hansı bir önemi və mənası qalmır. Belə olduğu təqdirdə, Azərbaycan prosesin bütövlükdə beynəlxalq hüququn prinsiplərinə zidd olduğunu və ədalətli aparılmadığını önə çəkərək, Ermənistanla tamamilə danışıqları dayandıra və öz ərazilərini işğaldan azad etməsi üçün daha sərt və beynəlxalq hüququn tələb etdiyi addımları ata bilər".

"Yəqin ki, yaxın həftələrdə Qarabağla bağlı bir çox məsələlərə qismən də olsa, aydınlıq gələcək. Ümumilikdə götürəndə, vəziyyət çox gərgin və narahatedicidir". Bunu isə adının çəkilməsini istəməyən hərbi ekspertlərdən biri "Yeni Müsavat"a bildirdi. Ekspert dedi ki, hələlik ciddi toqquşmaların olacağını düşünmür: "Amma belə bir şey baş versə, çətin ki, Rusiya bu dəfə məsələyə ciddi müdaxilə edə bilsin. Onlar 2016-cı ilin aprel hadisələri zamanı üzəri-nə götürdükləri öhdəlikləri qətiyyənlə yerinə yetirmədilər və

əksinə, bu müddət ərzində də hər iki tərəfdən itkilər oldu. Olsa-olsa Moskva yalnız hansısa bəyanatla, təkliflə çıxış edə bilər. İndi vəziyyət də bir qədər fərqlidir, reallıqlar da bir qədər başqadır".

Ermənistan rəhbərliyi diqqətə daxildəki problemlərdən yayındırmaq və həmçinin danışıqların davamının mümkünlüyünə dünya ictimaiyyətini inandırmaq üçün yeni tərribat şousu hazırlayıb. Erməni mediasında geniş işıqlandırılan həmin məlumatlarda iddia olunur ki, Tavuş rayonundakı Baqanis yaşayış məntəqəsi guya Azərbaycan tərəfdən atəşə məruz qalıb və sakinlər güllə səsləri altında haray-qışqıq salıblar. Ermənistan müdafiə nazirinin sözcüsü T.Balayan da bu iddia ilə çıxış edib. Heç kəsin xəsarət almadığı bir tamaşanı yaymaq düşməni təbii ki, həm də bundan əvvəl olduğu kimi, növbəti tərribata hazırlaşır. Ermənistan adətən tərribatlar öncəsi belə şoular hazırlayıb və ictimai rəyi hazırlamaq istəyir. Azərbaycanın müvafiq qurumları bu tərribatlara münasibət bildirməyə zərurət görmür. Amma eyni zamanda bildirirlər ki, narahatlıq üçün əsas yoxdur, hər şey nəzarət altındadır.

Sentyabrın 12-də Dövlət Gömrük Komitəsində "Gömrük orqanlarında aparılan islahatlar və nəticələr" mövzusunda mətbuat konfransı keçirilib.

Tədbirdə komitənin sədri Səfər Mehdiyev son 8 ayda aparılan islahatlardan söz açıb: "Ölkə prezidentinin 13 iyul 2018-ci il fərmanına uyğun olaraq struktur dəyişiklikləri aparılıb. Azərbaycan Gömrük Komitəsinə Avropada tətbiq edilən yeni model gətirilib. Bunun nəticəsidir ki, elektron xidmətlər və daxili imkanlar hesabına sərhəd-keçid məntəqələrində yaranan nisbi sıxlıqlar azalıb. Bildiyiniz kimi, yay mövsümündə sərhəd-keçid məntəqələrində sıxlıq müşahidə olunur. Əgər digər vaxtlarda bu sıxlıq 6 min nəfər olursa, yay mövsümündə 17 min nəfərə çatır.

Bu il ölkəmizə gələn turistlərin sayında da ciddi artım olub. Gömrük xidmətinin informasiya texnologiyaları sahəsində həyata keçirdiyi yeniliklər hesabına, xüsusilə də hava limanlarında turistlərin sərhəd keçmə və gömrük məsələləri yüksək səviyyədə həllini tapıb, yaranmış nisbi sıxlıqlar operativ şəkildə aradan qaldırılıb. Təkcə hava nəqliyyatında əməkdaşlarımız hər ay 1, 5 milyon sərnişinə xidmət edir. Bu isə son illərin rekord göstəricisidir".

Səfər Mehdiyev onu da qeyd edib ki, struktur dəyişiklikləri nəticəsində bir-birinin funksiyasını təkrar edən şöbələr və idarələr birləşdirilib: "Əvvəlcə nəqliyyat vasitələrinin rəsmiləşdirilməsi üçün bir prosesi 4-5 işçi təkrarlayırdısa, artıq bunu təkcə bir işçi həyata keçirir. Bu da işin sürətlənməsinə təkan verir".

Səfər Mehdiyevin sözlərinə görə, "Sınıq körpü" gömrük-keçid məntəqəsində yeni

Gömrük Komitəsinin sədri sətərdanışdı: "Xəyanət və rüşvət bağışlanmayacaq!"

Dövlət Gömrük Komitəsinin 5 əməkdaşı barəsində cinayət işi açılıb, 1 ton narkotik maddə müsadirə olunub - mətbuat konfransında ilginç açıqlamalar



mərkəz açılacaq: "Bu məntəqədə ağır yükdaşıyan nəqliyyat vasitələrinin sıxlığını azaltmaq üçün Ticarətin Asanlaşdırılması Mərkəzi tikilir. Bu mərkəz sentyabrın sonunda istifadəyə verəcək. Mərkəz "Azərbaycan və Gürcüstan arasında Qırmızı Körpü sərhəd-keçid məntəqəsinin inkişafına dəstək" layihəsi çərçivəsində Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə inşa olunur və bu gömrük-keçid məntəqəsi vasitəsilə sərhədi keçərəkən sıxlığı azaltmağa, eləcə də yük və av-

tomobil buraxılışını asanlaşdırmağa imkan verəcək".

Səfər Mehdiyevin sözlərinə görə, 8 ayda gömrük məntəqələrində 1 tondan çox narkotik maddə müsadirə edilib. Komitə sədri həmçinin gömrükdən narkotik keçirməyə cəhd göstərən şəxslərin də sayının kifayət qədər çox olduğunu bildirib: "Gömrük məntəqələrində narkotik keçirmək istəyənlər 169 nəfər saxlanılıb ki, onların da 143-ü kişi, 26-sı isə qadındır. Həmin şəxslərin 132 nəfəri Azərbaycan vətəndaşı, 37



nəfəri isə əcnəbi olub. Ümumiyyətlə, 8 ay ərzində 6165 hüquqpozma faktı qeydə alınıb. Onlardan 458-i cinayət xarakterlidir".

Həmçinin komitə sədri bildirib ki, DGK 2018-ci il Azərbaycan dövlət büdcəsinə gömrük daxilolmaları üzrə proqnozu vaxtından əvvəl yerinə yetirməyi planlaşdırır: "8 ayın yekunu üzrə DGK dövlət büdcəsinə 2,27 milyard manat köçürüb ki, bu da proqnozdan 6,6 faiz çoxdur. Hesab edirik ki, bizim siyasətimiz 2018-ci ildə daxi-

l olmalar üzrə proqnozu vaxtından əvvəl yerinə yetirməyə imkan verəcək".

Səfər Mehdiyev son vaxtlarda barəsində cinayət işi açılan gömrük əməkdaşları barəsində

də danışıb: "Xəyanət və rüşvət bağışlanmayacaq! Kim korrupsiyaya cəhd edərsə, rüşvətخورluqla məşğuldursa, həmin şəxslər cəzalandırılacaq. Bu ilin ərzində komitənin 228 əməkdaşı tənbeh edilib, intizam məsuliyyətinə cəlb olunub".

Daha sonra komitənin daxili təhlükəsizlik idarəsinin rəisi Fuad Qasımov cəzalandırılan gömrük əməkdaşları haqqında dəqiq rəqəmlər açıqlayıb: "2018-ci il ərzində 4 fakt üzrə 5 əməkdaş barəsində Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsində cinayət işi açılıb, 9 nəfər vəzifəsindən azad edilib, 6 nəfərin vəzifəsi aşağı salınıb, 47 nəfər şiddətli töhmət alıb, 113 nəfərə sadəcə töhmət verilib, 20 nəfərə isə irad bildirilib".

□ Xalidə GƏRAY,
Fotolar Elçin Əkbərovundur
"Yeni Müsavat"



Deputatlar ağacların kəsilməsinə görə cəzanın sərtləşdirilməsini istəyir

Azərbaycanda ağacların kəsilməsinə görə nəzərdə tutulan cəzanın sərtləşdirilməsi təklif edilir.

"Report"un xəbərinə görə, bu təkliflə Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin dünən keçirilən iclasında deputat Hüseynbala Mirələmov çıxış edib.

O deyib ki, yaşıllıqları qorumaq lazımdır, ağacları kəsənlər sətərdanışdırılmalıdır: "Ağacların kəsilməsi çox böyük bələdir. Avropada və digər ölkələrdə bir kəpənəyin öldürülməsinə görə heç kəsi bağışlamırlar, onlara ən ağır cəzanı verirlər. Yaşıllıqların qorunması global və mühüm məsələdir. Gələcəkdə qanunvericilikdə dəyişiklik edilməlidir, cəzalar sərtləşdirilməlidir. Bir budağı qırana da ən ağır cəza verilməlidir".

Deputat Cavanşir Paşazadə həmçinin dəstək verib. O deyib ki, cəzaların sərtləşdirilməsi ağacların kəsilməsinin qarşısını ala bilər, bundan əlavə, maarifləndirmə işləri də aparılmalıdır.

Komitə sədri Eldar İbrahimov qeyd edib ki, ağacların kəsilməsinə görə cəzalar İnzibati Xətalər Məcəlləsi ilə tənzimlənir. O təklif edib ki, bununla bağlı Cinayət Məcəlləsinə də maddə əlavə edilməlidir: "Ömründə bir ağac əkməyən 7 ağac kəsir. Bunun qarşısını almaq lazımdır. Yaşıllıq harada varsa, sağlamlıq da oradadır".

Məzahir Pənahovun müavini yüksək vəzifəyə təyin olundu

MSK-da iki yer boş qaldı; Milli Məclis MSK-ya yeni üzvün seçilməsi məsələsinə baxacaq

Azərbaycan Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədr müavini Natiq Məmmədov vəzifəsindən çıxıb. N.Məmmədov Nazirlər Kabineti Aparatı rəhbərinin müavini təyin edilib. "Report"un yaydığı xəbərə görə, Milli Məclis MSK-ya yeni üzvün seçilməsi məsələsinə baxacaq.

N.Məmmədov 2004-cü ildə parlamentin qərarı ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü təyin edilmişdi. O, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində heç bir siyasi partiyaya mənsub olmayan və onun namizədliyini təqdim edən deputatları təmsil edirdi. N.Məmmədov 2010-cu ildən MSK-nın sədr müavini idi.

Natiq Məmmədovun MSK-dan gedişi ilə bu qurumun üzvlərinin sayı daha bir nəfər azalıb. Xatırladaq ki, 30 aprel 2018-ci ildə Mərkəzi Seçki Ko-



Natiq Məmmədov

missiyasının üzvü Azər Tağıyev vəfatından sonra MSK-nın üzvlərinin sayı 17-yə enib. Onun yeri hələ ki boşdur.

Seçki Komissiyasında boş qalan yerə təyinatın və ya seçkinin keçirilməyini Seçki Məcəlləsi tənzimləyir. MSK-dan verilən

açıqlamada bildirilir ki, Mərkəzi Seçki Komissiyasına üzv təyinatı Milli Məclis tərəfindən edilir: "Azər Tağıyev Mərkəzi Seçki Komissiyasında Milli Məclisdəki bitərəf deputatların təmsilçisi idi. MSK-da 6 nəfər parlamentdə çoxluqda olan partiyayı, 6 nəfər

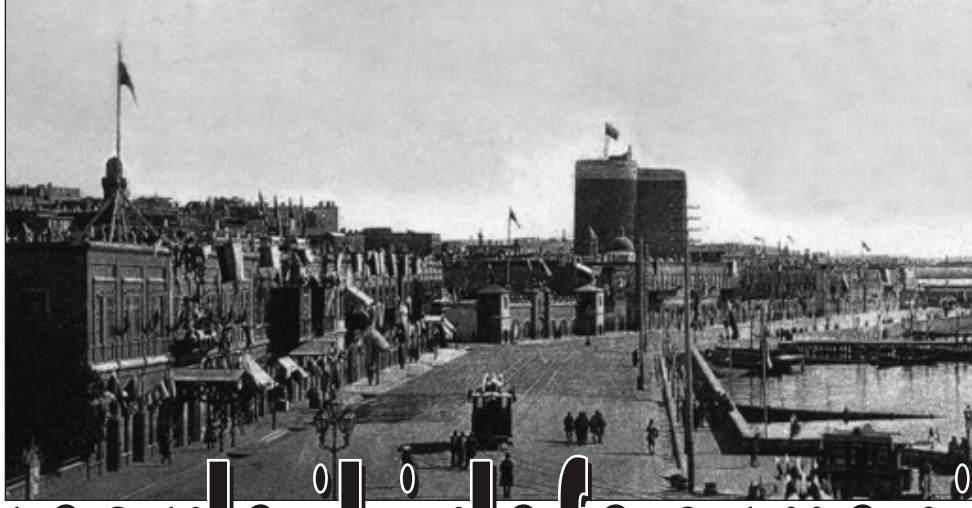
parlamentdə azlıqda olan partiyayı, 6 nəfər isə bitərəfləri təmsil edir. Həm mərhum Azər Tağıyevin yerinə, həm də Natiq Məmmədovu MSK üzvü kimi yerinə təyinat olanda Milli Məclis bu paritetliyi gözləyəcək. Yeni təyin olunan MSK üzvləri parlamentdəki bitərəf deputatların təmsilçiləri olaraq təyin olunacaq. Yeni bu məsələ Milli Məclisin səlahiyyətindədir. Mərkəzi Seçki Komissiyasında boş qalan yerə təyinat məsələsinə nə vaxt baxılacağı parlamentdən asılıdır. Yəqin yaxın vaxtlarda Milli Məclis bu məsələyə baxacaq".

Qeyd edək ki, Seçki Məcəlləsinin tələbinə görə, Daire Seçki Komissiyasının üzvü yerinə təyinat ən gec 1 ay ərzində həyata keçirilməlidir. Əgər seçki vaxtıdırsa, 10 gün ərzində boş qalan DSK üzvü yerinə təyinat olmalıdır. MSK ilə bağlı da belə bir məsələ əksini tapır.

MSK üzvlərindən ikisinin yoxluğunun qurumun işinə mənfi təsir edib-etmədiyinə gəlincə, hazırda seçki olmadığı üçün iş prosesinə ciddi təsir göstərməsi gözlənilmir. Sadəcə, səsvərmə qaydasında müəyyən dəyişiklik ola bilər. 18 nəfər yox, daha az sayda MSK üzvü iştirak edərsə, müvafiq olaraq səsvərmədə həlledici səsini miqdan azalır. Çünki 18 nəfər iştirak etdikdə 12 səs həlledicidir, 16 nəfər iştirak edərsə, 10 səs həlledici olur".

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

15 sentyabrda Nuru Paşanın rəhbərlik etdiyi Qafqaz İslam Ordusunun Bakım daşnak-bolşevik işğalından azad etməsindən yüz il ötür. Tariximizə qızıl hərflərlə yazılan bu günü tontənəli şəkildə keçirmək üçün ciddi hazırlıqlar görülür. Həmin gün yüz illiklə əlaqədar hərbi parad keçiriləcək. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdəğan bu tarixi günlə bağlı təşkil olunacaq tədbirlərdə iştirak etmək üçün Azərbaycana gələcək.



Bakı bir əsrdə iki dəfə erməni işğalından azad edildi...

Qabil Hüseyinli: "Beynəlmiləl şəhər adı altında ermənilərin Bakıda yerləşdirilməsi sovet hakimiyyətinin siyasətinin əsaslarından birini təşkil edirdi"

15 sentyabr yaxınlaşdıqca bu gün ətrafında bir çox müzakirələr açılib. Müzakirə mövzularından biri də Bakının 1918-ci ildən sonra ikinci dəfə 1988-ci ildə de-fakto erməni işğalından azad edilməsi ilə bağlıdır. Bu müzakirənin açılmasına səbəb də 71 illik sovet rejimi dövründə ermənilərin Bakı və digər şəhərlərimizdə biznes mərkəzləri yaratmaqla, yüksək dövlət vəzifələri tutmaqla, SSRİ-nin dəstəyi və digər yollarla Bakını və digər bölgələrimizi "işğal etmələri" olub. Faktiki olaraq Bakıda və bir sıra bölgələrdə müxtəlif sənətkarlıq sahələri, "qara bazar"larda ermənilər kifayət qədər rol oynayıblar. Həmçinin kriminal qruplara da ermənilərin təsiri böyük olub. Bu istiqamətdə ən müxtəlif fikirlər səslənməkdədir. Bir qisim hesab edir ki, 30 il öncə Bakıda yaşayan ermənilərin sayı az olub və həmin ildə paytaxtımız sadəcə ermənilərdən təmizlənilib. Bu baxımdan "azad edilmə" anlayışının düzgün olmadığı qeyd edilir. Bunun əksini düşünüb, Bakının hərbi işğaldan deyil, ermənilərin "maliyyə işğalı"ndan azad edildiyini deyən də az deyil.

Sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseyinli sovet dövründə ermənilərin Bakıda müxtəlif sahələrə sirayət etmələrinin həqiqət olduğunu deməklə yanaşı, 88-ci ildən sonrakı olayları Bakının ikinci dəfə işğaldan azad edilməsi kimi qiymətləndirməyi doğru hesab etmir: "İlk dəfə Bakının azad edilməsini 1988-ci ildəki hadisələrlə eyniləşdirmək olmaz. O zaman neft sahibkarlığında ermənilər 60%-dən çox təmsil olunurdular. Bakı Çar Rusiyasının kapitalist münasibətlərinin inkişaf etdiyi 4 iri şəhərdən biri idi.



"Etiraf etmək lazımdır ki, Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyasının I katibliyinə gəldikdən sonra ermənilərə qarşı mübarizənin geniş səhifəsi başladı"

İran və başqa ölkələrdən o zaman çoxsaylı erməni fəhlələri Bakıya gətirmişdilər. Bakı Dumasında belə erməni deputatların sayı azərbaycanlılardan çox idi. Bir sıra məzhəb sahibləri də çoxluq etibarilə ermənilərdən ibarət idi. Bakıda məqsədli şəkildə erməniləri sənaye mərkəzlərində yerləşdirirdilər. Şəhərin mərkəzində ermənilərin sayı baxımından üstünlük təşkil etmələrinə cəhd edilirdi. Bu da onlara bütün sahələr üzrə sahiblənməyə şərait yaradırdı. Quldur dəstələrinin Bakıya gəlib burada qətləmlər törətmələrinə də bu ermənilərin rolu olmuşdu. Hətta bəziləri könüllü şəkildə həmin quldur dəstələrinin tərkibinə belə daxil olurdular. 15 sentyabr tariximizdə hər zaman qızıl hərflərlə yazılı şəkildə qalacaq. Xalq Cümhuriyyətinin paytaxtı olmaqla paytaxt şəhər kimi tanınması Bakının taleyində çox mühüm rol oynadı. Sovet hakimiyyəti illərində Moskvanın dəstəyi ilə ermənilər Azərbaycanda ye-

nə də hegemonluğa can atırdılar. Kommunist Partiyasının Azərbaycanda bir müddət birinci katibi erməni olub. Yeni Moskva erməni azərbaycanlılara rəhbər təyin etmişdi. Cəza aparatının mərkəzi yerlərində də ermənilər idilər. İnsanların günahsız yerə bərələrində güllələnmə qərarı çıxarılıb öldürülmələrində o şəxslərin rolu çox böyük olub. Nifrətlərini bir növ həyata keçirmək üçün şans qazanmışdılar".

Q.Hüseyinli onu da qeyd etdi ki, Bakını sovet dövründə erməniləşdirə bilməyiblər: "Onların Bakıda cəmləşmələri üçün SSRİ dövründə müəyyən imkanlar yarandı. Beynəlmiləl şəhəri adı altında ermənilərin Bakıda yerləşdirilməsi sovet hakimiyyətinin siyasətinin əsaslarından birini təşkil edirdi. Azərbaycanda vəzifələrə təyinatlar olanda həmin şəxslərin erməni olmalarına ciddi şəkildə diqqət ayrırırdılar. Hətta bir müddət Bakı küçələrinə adların verilməsi ilə məş-

ğul olan idarənin reisi də erməni olub. Əlləri azərbaycanlıların qanına batmış şəxslərin adlarının küçələrə verilməsi maneəsiz həyata keçirilirdi. Etiraf etmək lazımdır ki, Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyasının I katibliyinə gəldikdən sonra ermənilərə qarşı mübarizənin geniş səhifəsi başladı. Paytaxtımızın milliləşdirilməsi istiqamətində bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanıldı. Milli kadrların ölkənin idarə edilməsi ilə bağlı mühüm sahələrə rəhbər təyin olunması işi də sürətləndi. Nəticədə ümumi vəziyyət getdikcə dəyişməyə başladı. Bakının milliləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilirdi. Şəhərə rayonlarımızdakı azərbaycanlıların güclü axını da o zaman başlamışdı. Mərkəzi hakimiyyət isə sovet qanunları ilə olsa da, Azərbaycan türklərinin şəhərdə möhkəmlənməsinə göz yumurdu. Bunun nəticəsində Bakıda azərbaycanlıların sayı ölçüyə gəlməyəcək dərəcədə artdı. O dövrdə milli ruhun ciddi yüksəlişi dövrü idi. Ədəbiyyatımızda milli ruhun yer alması, Bütöv Azərbaycan ideyasının gündəmə gəlməsi çox ciddi hadisələr oldu. 60-80-ci illər Azərbaycan üçün çox mühüm zamanlar idi. Məhz bu səbəblərdən Bakının azad edilməsini 1918-ci ilə aid edirik. 80-ci illərin sonlarında milli azadlıq hərəkatının başlaması ilə Azərbaycandakı bir ovuc erməninin paytaxtımızı tərk etməsinə normal bir proses hesab edirik. Çünki onlardan da çox azərbaycanlı İrəvan şəhərindən deportasiya edilmişdi. Bu proseslər milli proseslər idi".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Azay Quliyev Daşkənddə keçirilən beynəlxalq konfransda mühüm açıqlamalar verdi

"ATƏT-in bütün üzvləri Mərkəzi Asiya ölkələri və Əfqanıstan arasında daha güclü əməkdaşlıq və inteqrasiyanı dəstəkləyir"



Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, ATƏT Parlament Assambleyasının vitse-prezidenti Azay Quliyev BMT-nin Mərkəzi Asiya üçün Preventiv Diplomatiya üzrə Regional Mərkəzinin Daşkənd şəhərində təşkil etdiyi "Preventiv diplomatiya vasitəsilə Əfqanıstanın Mərkəzi Asiyada əməkdaşlığa cəlb edilməsində parlamentlərin rolu" mövzusunda seminarda çıxış edib. Bu barədə ATƏT PA-nın saytı məlumat yayıb (<http://www.oscepa.org/news-a-media/press-releases/2900-osce-family-supports-greater-co-operation-and-integration-among-countries-of-central-asia-and-afghanistan-osce-pa-vice-president-guliyev-says-in-tashkent>).

"Mövcud regional parlament əməkdaşlığının preventiv diplomatiyanın tətbiqində rolu və Əfqanıstanın Mərkəzi Asiya regionunun siyasi inkişafında rolu" mövzusunda məruzə ilə çıxış edən ATƏT PA-nın vitse-prezidenti bildirib ki, ATƏT PA preventiv diplomatiyanın tətbiq edilməsi üçün yaxşı imkanlara malikdir.

Parlamentarilər yalnız siyasətçilərin açmağa qadirdirlər və ATƏT-in Parlament Assambleyası müəyyən ölkə və regionlarla əməkdaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsi və parlamentarizmin təbliği üçün müxtəlif alətlərə malik olan bir təşkilatdır. Azay Quliyev deyib ki, "millet vəkili ictimai müzakirələr təşkil etməkdə və ya həssas mövzularda açıqlama verməkdə daha sərbəst olurlar ki, bu da hökumətin rəsmi qərar qəbul etməsindən əvvəl ictimaiyyətin reaksiyasını yoxlamağa imkan yaradır".

Millet vəkili siyasət qərarlarının qəbul olunması prosesində oynadıqları rolun unikallığını qeyd edən Azay Quliyev onların müxtəlif növ böhranların həllində və münaqişə sonrası yenidənqurma prosesində iştirak, parlamentlər, siyasi partiyalar və vətəndaş cəmiyyəti səviyyəsində siyasi dialoqun təbliği edilməsi aspektlərində geniş alət seçiminə malik olduqlarını bildirib.

ATƏT PA-nın vitse-prezidenti iştirakçıların diqqətini Əfqanıstanın 2003-cü ildən etibarən ATƏT və ATƏT-in Parlament Assambleyasının əməkdaşlıq üzrə Asiya tərəfdaşlığına və ATƏT-ə üzv olan 3 ölkə ilə (Tacikistan, Türkmənistan və Özbəkistan) həmsərhəd olmasına çəkib. Qeyd edək ki, 2010-cu ildə Əfqanıstanla əlaqədar assambleyada xüsusi müzakirə də aparılıb.

Azay Quliyev məruzəsində həmçinin Mərkəzi Asiya ölkələri və assambleyanın qarşılıqlı fəaliyyətinə toxunaraq bu ölkələrin deputatlarının assambleyanın fəaliyyətlərində, o cümlədən seçki müşahidələrində fəal iştirak etdiklərini bildirib və ötən il ATƏT PA-nın o zamanki prezidenti xanım Kristine Muttonenin Daşkənddə səfəri də (10 ildən artıq müddət ərzində assambleya prezidentinin Özbəkistana ilk səfəri) daxil olmaqla son zamanlarda əməkdaşlığa dair bir sıra müsbət tendensiyanın olduğunu vurğulayıb.

Azay Quliyev həmçinin təşkil edilmiş xüsusi qruplar, xüsusi nümayəndələr və assambleyanın Əfqanıstanla əlaqədar qəbul etdiyi qətnamələr haqqında da məlumat verib.

A.Quliyev deyib ki, Əfqanıstan 2009-cu ildən etibarən ATƏT PA-nın bir sıra iclaslarında iştirak edir. Onun sözlərinə görə, ATƏT 2007-ci ildə Əfqanıstana sərhəd təhlükəsizliyi, polis əməkdaşlarının treninqləri və narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizə sahəsində yardım göstərib. 2011-ci ildən etibarən isə Əfqanıstanla siyasi və hərbi əməkdaşlıq yanaşı, insan ölüsü, iqtisadi və ekoloji aspektləri də əhatə etmək barədə razılığa gəlinib.

ATƏT PA-nın vitse-prezidenti Azay Quliyev çıxışının sonunda bildirib ki, "ATƏT-in bütün üzvləri ortaq coğrafi mövqe və tarixə, eləcə də möhkəm mədəni əlaqələrə, sülh, davamlı inkişaf, sabitlik və təhlükəsizlik məqsədləri istiqamətində qarşılıqlı faydaya əsaslanan birgə layihələrin həyata keçirilməsi üçün böyük iqtisadi potensiala malik olan Mərkəzi Asiya ölkələri və Əfqanıstan arasında daha güclü əməkdaşlıq və inteqrasiyanın təşviqinə dəstəyini davam etdirməyə hazırdır".

Azay Quliyev həmçinin Daşkənd şəhərində Özbəkistan parlamentinin rəhbərliyi ilə görüş keçirərək ATƏT PA-Özbəkistan əməkdaşlığının gələcək perspektivləri haqqında müzakirələr aparıb.

□ **Musavat.com**



Sunamidən qaçar kimi...

Samir SARI

Hər gün səhər işə gələndə özümü İndoneziyadakı Sumatra adasının baş magistrından kimi hiss edirəm. Ciddi sözümdür.

"İndoneziyanın Sumatrası hara, 2-ci Salyan yolu hara, bunların arasında hansı əlaqə var" deyəcəksinizsə, izah edirəm.

Məsələ belədir: Sumatra dünyada sunamiyə ən çox məruz qalan adadır. Bu üzündən yerli camaat sunami xəbərdarlığı alanda təbii olaraq panikaya qapılır və avtomobillərinə oturaraq hündür yerlərlə doğru şütüyürlər ki, Andaman dənizində qabarmış 100 metrlik sunaminin - nəhəng dalğının altında qalmasınlar.

Nəyə görə hər gün səhər "Bibiheybət" məscidi tərəfdən "Azneft" dairəsinə gedən yola çıxmış sürücülərdə də eyni hiss olur. Düzdür, Xəzərdə hələm-hələm 3-5 metrə hündür dalğa olmur, olsa da sahilə basır, amma bizim sürücülər hər gün özlərini arxadan 100 metrlik sunami dalğası gəlmiş kimi aparırlar.

Sözünü etdiyim yolda maksimum sürət həddi saatda 60 kilometrdir. Qanunvericilik saatda 69 km/s sürətlə sürməyə icazə verir və bu sətirlərin müəllifi saatda 70 km sürətə çıxmada sürüb gedir.

Əgər bir sürücü avtomobilini bu sürətlə sürürsə və başqaları onun yanından asta-asta, eləcə də güllə kimi ötürülsə, demək, yol-hərəkəti qaydasını pozurlar - bəziləri 10 manatlıq, bəziləri 40-50 manatlıq.

İşverənlik kimi çıxmasın, dəfələrlə sınımışam, o yolda hər 20 avtomobildən yalnız 2-3-ü mənə ötmür, yerdə qalan 17-18-i sunamidən qaçmış kimi şığıyır, şütüyüb gözəndən itirlər. Səhər-səhər bu nə təlaşdır, nə təşvişdir, anlaşılır. Ya onlar çox məsuliyyətli adamlardır, işə gecikməkdən qorxurlar, ya da elə, türkün sözü, huyları, sürüşləri budur.

Böyük ehtimalla sonuncudur. Çünki fikir vermişəm, işdən çıxıb evə gedəndə də belə sürürlər. Sanki kimsə avtomobili qaydalar daxilində, müəyyən olunmuş sürət həddində sürənə söyüş qoyub və bunlar o söyüşü götürmək istəmirlər.

Təbii ki, yollardakı dərd tək avtomobillərin yüksək sürətlə idarə edilməsi deyil. Bunun qırmızı işıqda keçməyi, qoşa xətti tapdayıb qarşı yola çıxmağı, işıq siqnalı vermədən manevrlər etməyi, dairədə yol verməməyi və sair və ilaxır pozuntuları var. Bu işə hər gün yollarda yüzlərlə qəza şəraiti yaradır.

Tam əminliklə demək olar ki, azərbaycanlı sürücülərin hamısı (lap olsun 99 faizi) hər gün yollarda qayda pozuntuları edirlər.

Kənardan baxana bu, elə də ciddi problem kimi görünməyə bilər. Amma bu ölüm-qalım məsələsində və biz hər gün yollarda Hamletə dönürükse, ta nə olsun? Bundan daha ciddi şey nədir?

Belə olur ki, bir də görürsən, kimsə döngədə maşınını dəreyə aşır, salamat qurtarırsa deyir, döngə çox "krutoy" idi. Amma bilmək lazımdır ki, maşını aşırın döngənin bucağının 90 dərəcə olması deyil, sürətin 90 olmasıdır. Birce hamı bunu anlasaydı...

Ona görə də yaxşı olar ki, yol polisinin nəzdində bir "xəbərxətti" təşkil edilsin, xidmət yaradılsın, telefon nömrələri qoyulsun, vətəndaşlar, intizamlı sürücülər qəza şəraiti və müxtəlif təhlükələr yaradan avtoxuliqanlardan, harnılayıb qudurmuşlardan, canı qafalı sürücülərdən şikayət edə bilsinlər.

Düzdür, bu xətdən mərdiməzarlıq üçün istifadə edənlər də ola bilər, amma o da bir yere qədər. Əgər bir sürücüdən ay ərzində 10-15 şikayət gələcəksə, demək, adam manyakdır və beləsinin sürücülük hüququ əlindən alınmalıdır ki, avtomobillə qətl (bəzi hallarda qətlə) törətməsin.

Deyəsən, bəzi ölkələrdə belə bir xidmət var. Vətəndaşlar məsuliyyətsizlik, intizamsızlıq edən sürücülərdən şikayət edə və onların cəzalandırılmasına nail ola bilirlər.

Bəziləri deyəcək, yox, bu işverənlik olacaq, hamımız zaman-zaman bərk sürürük. Bərk sürməyin, qardaşlar (həm də bacılar), icazə verilən sürətlə sürün, cəmiyyətə təhlükə yaratmayın. Nə məcburdur?

"Tələsən yerimiz olur" arqumenti boş bəhanədir. Özüm dəfələrlə görmüşəm, sürücülər 120 ilə şütüyür, hamını ötür, sonra kəskin tormozlayaraq sağa çəkir, bir çayxananın, kafenin önündə saxlayır və avtomobildən düşüb irişə-irişə gəməşir.

İraq olsun, görəsən, gerçək bir sunami baş qaldırsa, bizim daima tələskən, həmişə təşvişli sürücülərimiz nə edərlər?

Azərbaycan hakimiyyətinin son illərdə siyasi müxalifətdən daha çox dini müxalifətdən ehtiyat etdiyi göz önündədir. Bunu daha çox siyasi düşərgəyə nisbətən dini cəmiyyətin son illərdə fəallaşması, müəyyən dərəcədə güclənməsi ilə izah edirlər. Hakimiyyətin demokratik düşərgənin onun üçün təhlükəli olmamasından arxayınlaşdığı qeyd olunur. Dini müxalifətin siyasi müxalifətdən fərqli mübarizə üsullarına üstünlük verməsi sirr deyil. Gəncədəki son hadisələri misal çəkmək olar.

Bütün bunlardan əlavə, dini və siyasi müxalifətin bağlı olduqları xarici dairələrin də burada mühüm rol oynadığı qaçılmazdır. Belə ki, siyasi müxalifət ən çox Avropa ölkələri ilə əlaqələr qurur, maliyyə mənbələri də oradadır. Lakin radikal dini müxalifət Yaxın Şərqi bəzi dövlətlərdən pul vəsaitləri alır.

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı iddialarla razılaşmır. O hesab edir ki, ölkə iqtidarı nə siyasi, nə də dini müxalifətdən çəkinmir:

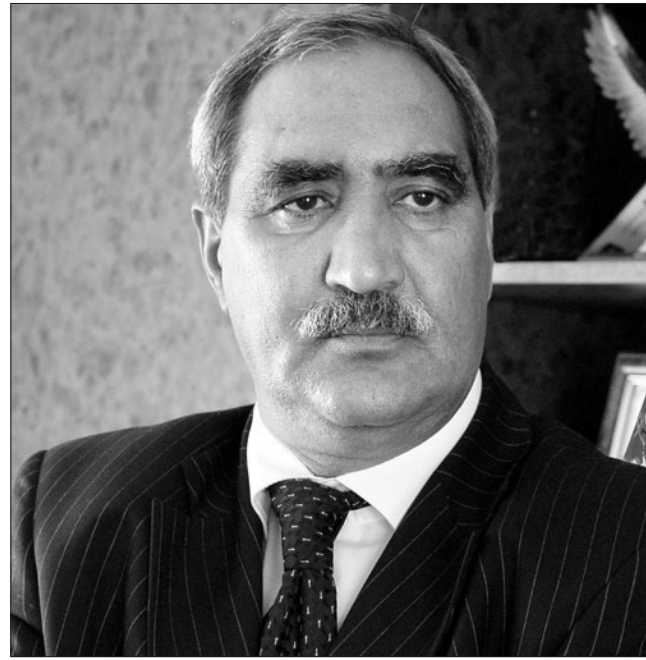
"Hakimiyyətin siyasi və radikal dini müxalifətdən çəkinəcək yeri yoxdur. Çünki Azərbaycan dövləti kifayət qədər güclüdür. Ölkəmizdə fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar üçün normal imkanlar yaradılıb. Siyasi müxalifət də öz imkanları daxilində Azərbaycanda fəaliyyətini qurmaqdadır. Bu gün ölkəmizin siyasi müxalifəti çoxqütblüdür. Partiyaların bir hissəsi parlamentdə təmsil olunur. Başqa bir hissəsi radikal mövqedə dayanaraq, Qərbdən maliyyə alaraq özünü ayaqda saxlamağa çalışır. Lakin onların çağırışları, tutmuş olduqları radikal mövqe xalqımız tərəfindən dəstəklənmədiyinə görə getdikcə Azərbaycanda sosial dayaqlarını itirirlər. Bu bir reallıqdır. Dindarlara gəlcə, bəllidir ki, Azərbaycan Konstitusiyasında din dövlətdən ayrılır. Dini görüşlərlə dindar olan şəxslər siyasətlə məşğul ola bilməzlər. Bu, Azərbaycan qanunvericiliyi ilə yasaq edilib. Azərbaycan dünyəvi, hüquqi dövlətdir. Birmənalı şəkildə din dövlətdən ayrı olmalıdır. Milli-mənəvi dəyərlərə söykənərək, İslam dininin qoyduğu əsas prinsiplərə, Qurani-Kərimin göstərmiş olduğu yola uyğun olaraq fəaliyyət qurulmalıdır. Bununla əlaqədar Azərbaycanda xüsusi bir dövlət qurumu var. Eyni zamanda Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi var ki, buna da çox hörmətli Şeyximiz Allahşükür Paşazadə rəhbərlik edir. Öz fəaliyyətini də kifayət

məğa çalışan və bununla bağlı çağırışlar edənlərə qarşı qanunla sərt münasibət göstərməlidir. Bu sərt münasibət çox normaldır. Lakin bu münasibət hakimiyyətin qeyd etdiyiniz dini müxalifətdən çəkinməsi

vil mövqe nümayiş etdirir. Hətta ən kəskin ifadələrinə, qərəzli yanaşmalarına da belə siyasi müxalifət zərəkəti inkar edir. Bu gün Azərbaycanda elə bir siyasi müxalifət tanımıram ki, o, hakimiyyətin zərəkəti yol-

"Hakimiyyətin siyasi və radikal dini müxalifətdən çəkinəcək yeri yoxdur"

Fəzail Ağamalı: "Onlar əsasən xaricdə Azərbaycanı istəməyən bir sıra dairələrin təsirləri altındadırlar"



qədər uğurla qura bilib. Azərbaycan dindarları, eləcə də Qafqazda, dünya müsəlmanları arasında böyük hörmətə malikdir, yüksək hörmətlə qəbul edilir. Azərbaycandakı iki dini qurum dini münasibətləri uyğun istiqamətlərə yönəldirə bilər. Amma təəssüf ki, ölkəmizdə radikal xarakterli dindarlar da var. Onlar əsasən xaricdə Azərbaycanı istəməyən bir sıra dairələrin təsirləri altındadırlar. Bunlar Azərbaycanda öz fəaliyyətlərini qururlar və daha çox radikal mövqedə dayanaraq dünyəvi, hüquqi dövlətin İslam dövləti ilə əvəz olunmasına çağırışlar edirlər. Dövlətimiz bu cür çağırışların qarşısını almalıdır. Radikal xarakterli dini qrupların zərəkəti Paşazadə rəhbərlik edir. Öz fəaliyyətini də kifayət

anlamına gəlməməlidir. Bu Azərbaycan dövlətinin cəmiyyət, insanların təhlükəsizliyi üçün təhlükə yaradan hər bir hala qarşı mübarizəsinin bir elementidir. Bu mübarizə də qanunlarımızı sөykənir. Hüquq-mühafizə orqanları Azərbaycan dövlətinin, xalqının təhlükəsizliyini təmin etməyə borcludur. Bu onun konstitusion borcudur. Ona görə də bunların atdığı addımlar tamamilə düzgündür. Belə addımlar heç bir halda dövlətimizin həmin radikal qruplardan çəkinməsi kimi izah edilməli deyil".

Deputat dini müxalifətin fərqli mübarizə üsulu olması barədə fikirlərlə razıdır: "Bu cür yanaşmalar doğrudur. Mənə elə gəlir ki, siyasi müxalifət daha si-

larla ələ alınmasını açıq şəkildə ifadə etsin. Ola bilsin ki, bunu mitinqlər, əhalinin itaətsizliyi vasitəsilə həyata keçirməyə çalışsınlar. Deyərdim ki, bu da doğru yol deyil. Çünki hakimiyyətə gəlməyin yeganə və düzgün yolu seçkilərdən keçir. Mitinqlər, təzyiqlər vasitəsilə hakimiyyətə gəlməyin öz də müəyyən dərəcədə zərəkətlərə əsaslanır. Lakin burada zərəkətlik nisbətən yumşaq xarakter daşıyır. Yəni silahlanma, ölüm çağırışları yoxdur. Sadəcə olaraq, hakimiyyətə gəlmək istəyirlər. Lakin dini qanad Azərbaycanın konstitusion quruluşunu dəyişməyə qədər olan çağırışlara gedir. Mənə elə gəlir ki, onların bu cür çağırışları daha çox qaragürcüçlükdür. Sivil dünyagörüşə deyil, daha çox qapalı formada olan mübarizəyə üstünlük verirlər. İstənilən halda istər siyasi, istərsə də dini müxalifət olsun, radikal mövqe, çağırışlar heç bir dövlətə, xalqa heç zaman uğur gətirməyib. Biz bunun acı təcrübəsini qısa zaman kəsiyində müasir tariximizdə, dünyada gədən müxtəlif proseslərdə görmüşük. Bu baxımdan onların hərəkəti keçməsinə, bununla bağlı addımlar atmasına, Azərbaycanın xaoslu bir ölkəyə çevrilməsinə imkan verilməli deyil".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Məsəvat"



İstehkam yol

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

“Yeddi qurda bir çarıq neyləsin?”

(Azərbaycan ata sözü)

Azərbaycanlıların parlament və bələdiyyə üzvlüyünə seçilməsi xəbərlərini alırıq. Ancaq işin qəliz tərəfi odur ki, bu yoldaşlar İsveçdə seçiliblər. Gün o gün olsun azərbaycanlılar Azərbaycanda da bələdiyyə üzvü seçilsinlər, hələ qalan şeyləri demirəm və ümid eləmirəm, ilahi, amin! Yaxından-uzaqdan gələnlərin rəhmətə gedənlərinin ruhuna bir salavat zikr edək.

Mövzu açılmışkən, Biləcəri bələdiyyəsinin yarıtmaz işindən şikayətimi burada yüngülvari bəyan edirəm, həvəs olsa, gələcəkdə daha geniş yazaram. Bu idarə olduqca mənasız, məzmunuz, keyfiyyətsiz bir idarədir. Nə işə baxırlar, məlum deyil. Hər bir zəhmətkeş yayda bələdiyyə vergilərini, zibil pulunu-zadı ödəməlidir, mən bu ödənişləri hətta yazda eləmişəm, qəbzlerim vardır. Di gəl, bu başıxarab bələdiyyənin bir-birindən xəbərsiz müfəttişləri ayda bir dəfə yenə gəlib bizim darvazaya xəbərdarlıq vərəqələri taxıb gedirlər. Vərəqdə yazılır ki, guya mən vergini ödəməliyəm, əks halda, gələn dəfə seçkidə səs verə bilməyəcəyəm (axırıncı qara yumordur). Hüquq-mühafizə orqanlarından, Ədliyyə Nazirliyindən xahiş edirəm, Biləcəri bələdiyyəsində dərhal yoxlamaya başlasınlar, məcə, orada ciddi yeyinti hadisələri baş verməkdədir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan bələdiyyələri abort edilmiş, heç dünyaya gəlmədən ölmüş bir qurumdur, o üzündən bələdiyyədən narazılıq eləyəndə adam bir az da utanır. Nə var, nədən şikayət edəsən? Səs verməmişik, seçkisi haçan olub, bilmirik, funksiyası nədən ibarətdir - məlum deyil, qaçaqkı vaxtlardakı kimi boş torpaq qalmayıb satsınlar. Ona görə də yuxarıda yazdıqlarımı geri götürürəm. Mənim Biləcəri bələdiyyəsindən heç bir şikayətim yoxdur. Əksinə, xahiş edirəm, o bələdiyyənin sədri işləyən cavan oğlana (adı bilmirəm nədir, hərdən narazı ev-torpaq alverçiləri tutub döyürlər, bu baxımdan Armud müəllim deyə bilərik) respublikamızda yerli özünüidarəetmənin inkişafında oynadığı mühüm, önəmli rola görə “Şöhrət” ordeni verilsin. Bələdiyyənin vergi müfəttişi Əbülfət müəllimə isə xalq artisti fəxri adı qoyulsun. İlahi, amin! Ey bu əziz günün sahibi, bizləri eşit!

İnsan gerek yaddaşlarda iz buraxsın, daim xatırlanan əməllər eləsin. Bu cür insanlardan xüsusi qeyd edə biləcək keçmiş nəqliyyat naziri Ziya müəllimi. Unudulmaz adamdır. Bax, neçə aydır, bəlkə də ildir, deqiq bilmirəm, Ziya müəllimi təntənəli şəkildə işdən atmışdıq. Ancaq yenə adı dillərdə dastandır! Başqa ölkədə naziri işdən atırsan, sabahı unudulub gedir. Bəzən nazir vəzifədə unudulur, misal üçün, elə bayaq adını çəkdiyim İsveçdə camaatdan soruşsan nəqliyyat naziri kimdir, hər 1000 nəfərdən 1-i bilsə sabahısı məni Stokholma qovarsınız, razıyam. Ziya müəllimdən bəhs edirdik. Onun adı son günlər Bakı-Quba-Rusiya yolu ilə bağlı hallanır, çünki yol dağılıb itin gününə düşübdür. Deyirlər bu yolun çəkilişində Ziya müəllim vaxtilə yeyinti edibdir, əks halda 30 illik qarantıyası olan yol 2-3 ilə savaş bölgəsinə dönməzdi. Camaat xahiş edir, Ziya müəllimi harda gizlənibse ordan tapmaq gətirək, əməkdar yol xadimi fəxri adı verək, ya da ən pis halda “3-cü dərəcəli Vətənə xidmət medalı”. Qədim Misirdə nəqliyyat naziri öləndə onun piramidasında taksi şoferlərini, asfaltbasan maşınları, əli mantırovkalı müfəttişləri, qatar bələdçilərini basdırırmışlar ki, o biri dünyada zati-alilərinə xidmət göstərsinlər. Bu praktika da maraqlı olar ki, biz indi yol dağılanda həmin yolu çəken məmur tapıb gətirib üstündən asfalt çəkək. Humanist addım olardı.

Ancaq yolun istiqamətinə, son vaxtlar xarici siyasətdə gelişmələrə, KTMT-zad məsələlərinə baxanda düşünürsən, Ziya müəllim bəlkə də qəsdən o yolu xaraba gündə qayırtırdı. Patriot adam ayrı şeydir. Yazdıq axı, istiqamətə diqqət edin: Bakı-Quba-Rusiya. Eynilə, bunun tərsi də Rusiya-Quba-Bakı eləyir. Başa düşməyənlər varsa, izah edirəm. Yəni ki, təzədən 28 aprel-zad olsa, 11-ci qızıl ordu sərhədi keçib müstəqilliyimizə təhlükə yaratmaq istəsə, üstümüzə məhz o yolla gəlməlidir. İndi gəl görüm o yolla necə gəliрсən. Nəinki 28 aprele, heç 28 maya da Bakıya qoşunu çatdırma bilməzsən. Urus qoşunu orda eşib gələncən biz burda Biləcəri bələdiyyəsinə səfərbər edirik. Armud müəllim də Putinə bir yeqə ştraf yazar.

Xəbər verildiyi kimi, sentyabrın 6-da Moskvanın Lübertsı rayon polisinin əməkdaşları tərəfindən Azərbaycanın beynəlxalq axtarışa verdiyi Fəxrəddin Abbasov (Aboszoda) saxlanılıb. Ona qarşı Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 281.2, 283.1 maddələri üzrə ittiham irəli sürülüb.

olunacağı gözlənilir. Rusiyanın bu jesti müsbət qiymətləndirilir. Hesab olunur ki, Bakı-Moskva münasibətlərinin kifayət qədər inkişaf etməsi şəraitində Azərbaycan dövlətinə qarşı separatçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan digər şəxslərin də həbs edilib ölkəmizə gətirilməsinə nail

olunacağı gözlənilir. Rusiyanın bu jesti müsbət qiymətləndirilir. Hesab olunur ki, Bakı-Moskva münasibətlərinin kifayət qədər inkişaf etməsi şəraitində Azərbaycan dövlətinə qarşı separatçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan digər şəxslərin də həbs edilib ölkəmizə gətirilməsinə nail

nadir hallarda təhvil verir, çünki bu meylləri və fəaliyyəti o özü yaradır və istiqamət verir. Söhbət yalnız Azərbaycanla qarşı olanlardan getmir. Əsgər Akayev, Bakiyev də Moskvaya sığınmışlar. Belə bir missiyası olduğundan Rusiya sonadək təhvil verməyə getməyəcək. Avropaya sı-

“Talış separatçısı Fəxrəddin Abbasovun məsələsi qalanaqlara dərs oldu”

İlham İsmayıl: “Siyasi xarakterli, xüsusilə separatizmlə bağlı şəxslərin tutulub təhvil verilməsi müəyyən danışıqların nəticəsində baş verir”

Sentyabrın 7-də Moskva vilayəti Lübertsı şəhər məhkəməsinin hakimi İ.A.Juravlyova Abbasovun Azərbaycan tərəfinə təhvil verilməsi məqsədilə onun barəsində 1 ay müddətinə həbs cəzası hökmü çıxarıb. F.Abbasov barəsində cinayət işi 2018-ci ilin iyul ayının 12-də Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsi tərəfindən başlanılıb. İyulun 14-də isə onun barəsində 4 ay müddətinə həbs qərarı çıxarılıb və F.Abbasov beynəlxalq axtarışa verilib.

Xatırladaq ki, 1956-cı ildə Lerik rayonunda anadan olan F.Abbasov 1993-cü ilin yayında qondarma “Talış Müğən Respublikası”nın “parlament sədri” seçilib. 1994-cü ildə Azərbaycanı tərk edib və Rusiyada yaşamağa başlayıb. 2005-ci ildə Azərbaycana qayıdaraq talış dilində “Şavnişt” qəzetini dərc edib və az sonra yenidən Rusiyaya qayıdıb.

F.Abbasov uzun illərdir Azərbaycana qarşı hədyanlar yağdırmaqla, ölkəmizin ərazi bütövlüyü əleyhinə fəaliyyət göstərməklə məşğul olurdu. O, müxtəlif konfranslarda ölkəmiz və qardaş Türkiyə əleyhinə cinayət xarakterli təxribatlar törədirdi. Sırr deyildi ki, o və ətrafındakı dəstə xarici xüsusi xidmət orqanlarının tapşırıqlarını yerinə yetirirdilər. Xüsusilə də ermənilərlə əlbir olub İrəvandan yayımlanan “Talışistan” televiziyasının fəaliyyətini koordinasiya edirdilər.

Onun yaxın zamanlarda Azərbaycana ekstradisiya

olmaq mümkündür. Yeri gəlmişkən, illər öncə də Rusiya Azərbaycanın axtarışa verdiyi bəzi şəxsləri ölkəmizə təhvil verib. 4 iyun qiyamının əsas “qəhrəmanı” Surət Hüseynov yalnız 1997-ci ilə qədər Rusiyaya sığına bildi, sonradan Moskva onu Bakıya təhvil verdi. Belə hesab olunur ki, Rusiya hansısa istəklərinin qarşılığında “Sadval”çıları, digər talış separatçılarını, yaxud Qarabağ separatçılarını da cəzalandırmaqla bağlı Bakının istəklərini nəzərə ala bilər. Hətta Rusiyadan tranzit ölkə olaraq istifadə edənlərin də saxlanılması ehtimal olunur.

Sabiq milli təhlükəsizlik zabiti İlham İsmayıl “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, F.Aboszadənin Bakıya təhvil verilməsi haqqında qərar varsa, çox təqdirəlayiqdir və Azərbaycanın birmənalı uğurudur: “Özünü talış separatçılarının lideri sayan bu şəxsin zamanında özbaşına fəaliyyət göstərmədiyi məlum məsələ idi. Bu gün F.Aboszadənin tutulub təhvil verilməsi bir profilaktika da olacaq. Azərbaycanda separatçı ideyaları yayan, onu təqdir edənlər az deyil. Bu həbs onların hamısına bir dərs oldu, hətta bəzi rus politoloqlarına da, çünki SataNovski kimiləri hər zaman efirdən Azərbaycanı talış, ləzgi, avar separatizmi ilə hədələyirdi. Bu həm də o mənada dərs olacaq ki, Rusiyani özünə arxa bilənlər unutmasınlar ki, dövlət maraqları üst-üstə düşəndə satqınları



ilə bir yerdə tutardırlar. Rusiya belə məsələlərdə alver etməyi bacarır. Amma yenə də deyirəm, bu, qalanaqlara dərs oldu ki, onlar Rusiya üçün müqəddəs deyillər, hər zaman öz maraqlarını naminə Rusiya onları təhvil verməyə hazırdır. Rusiyanın adı kriminala verməkdə problem yoxdur və verir də. Siyasi xarakterli, xüsusilə separatizmlə bağlı şəxslərin tutulub təhvil verilməsi müəyyən danışıqların nəticəsində baş verir və ya imtina olunur. Ona görə də bu istiqamətdə işi daim diqqətdə saxlamaq lazımdır”.

Bəs Qarabağ separatçılarının qarşı da analoji addımlar atıla bilirmi? Rusiya erməni separatçılarını müdafiə etmədiyini sübut etmək üçün bir nümunə ortaya qoya bilirmi? İ.İsmayıl deyir ki, Bakı-Moskva münasibətlərini separatizmdən kənar - xüsusilə Qarabağ separatçılarının - normal saymaq olar: “Rusiya ona sığınanları

ğınmaqla Rusiyaya sığınmaq arasında böyük mahiyyət fərqi var. Separatçılar bir müddət susa bilirlər, amma sığındıqları dövlət onlara tapşırıq verən kimi yenə başlayacaqlar. İndiki vəziyyətdə onlar bir müddət susa bilirlər. Qarabağ separatizmini yarıdan bir ölkə bu işdə əli olanları təhvil verməz. Heç Ermənistanla da öz marağında olanları tutub təhvil vermədiyinin bu günlərdə şahidi olduq. Moskvaya sığınan erməni separatçısı kimdir ki? Bütün separatçılar Dağlıq Qarabağda və Ermənistanladır. Sizcə, Zori Balayan Moskvaya gələndə onu tutub bizə verə bilər? Qətiyyən! Rusiya separatçılarını müdafiə etmədiyini dildə deyir. Konkret olaraq Moskva Qarabağdan Rusiyaya gələn erməni liderlərini bizə heç vaxt təhvil verməyəcək”.

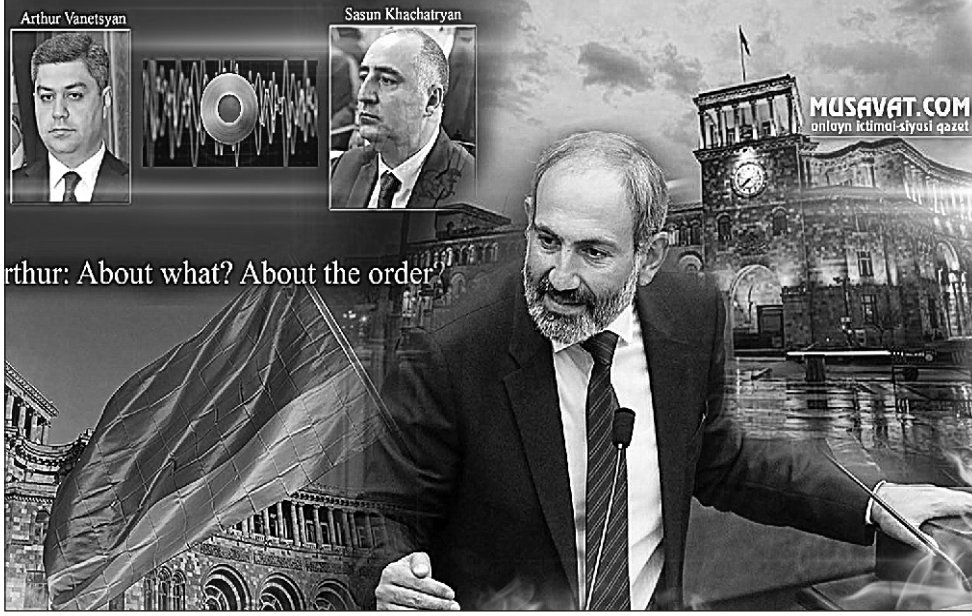
□ Cavid TURAN,
“Yeni Müsavat”

Ermənistanda iki xüsusi xidmət orqanının-Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri Artur Vanetsyanla Xüsusi İstintaq Komitəsinin rəhbəri Sasun Xaçaturyan arasında telefon danışığının internetdə yayılması İrəvanda şok effekti yaradıb.

İlk saatlarda rəsmi qurumlar bu xəbəri təkzib etməyə çalışsalar da, artıq vəziyyətin ciddiliyini anladıqdan sonra reallıqla barışmalı olublar. Hətta ifşa olayının ardınca istefaya getmək niyyətində olanlar da var. Sözsüz ki, bu olay xüsusilə Nikol Paşinyan hökumətini sarsıdıb. Nəzərə alsaq ki, Paşinyan ona verilən suallara cavab olaraq həyata keçirilən həbslərdən az qala xəbərsiz olduğunu iddia edir və bu məsələləri hüquq-mühafizə orqanlarının səlahiyyəti ilə əlaqələndirirdi. Lakin internetdə yayılan telefon danışqlarından sonra bəlli oldu ki, N.Paşinyan Rusiyanın adamları olan şəxslərin həbsinə şəxsən göstəriş verib. Düzdür, erməni baş nazir baş verənləri "şantaj" adlandırır və geri çəkilməyəcəklərini bildirib. Amma səs yazılardan ortaya çıxan qənaət budur ki, Ermənistanda keçmiş hakimiyyətin nümayəndələrinə qarşı istintaq siyasi sifariş əsasında aparılır. Bu mənada nəzərlər daha çox Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının baş katibi Yuri Xaçaturovun üzərinə yönəlir. İki güc strukturu rəhbərinin telefon danışığı baş katib barədə həbs-qətimkan tədbirinin Paşinyan tərəfindən verildiyini sübuta yetirir.

Telefon danışığına əsasən Vanetsyan müstəntiqlərin KTMT baş katibi Yuri Xaçaturovun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçməyə hazırlaşdığını eşidəndə Sasun Xaçaturova deyir: "Brat, bircə bu Xaçaturovu yox, KTMT rəhbəridir, tam biabır olar". Vanetsyan Xaçaturovun məsələsinin "siyasi problem" olduğunu deyir və Rusiya ilə hansısa "razılışmadan" danışır. Xaçaturyan isə məsələni baş nazir ilə müzakirə etməyi ona məsləhət bilir: "Görürsən ki, mən artıq həbs barədə elan etmişəm". "Yaxşı, mən ona elə indi zəng edərəm" - Vanetsyan Paşinyana zəng vuracağını deyir. Habelə bildirir ki, keçmiş prezident Robert Köçeryanın işinə baxan hakim bir az qorxub. Amma Xüsusi İstintaq Komitəsinin rəhbəri hakimə Köçeryanın həbs edilməli olduğunu tapşırıldığını deyir: "Ona dedim ki, mənə maraqlandırmır sən bunu istəyirsən, ya yox, həbs barədə qərar çıxarmalısan". (Virtualaz.org)

Telefon danışığının kim, yaxud hansı ölkə tərəfindən qeydə alınıb sızdırıldığı hazırda qızğın müzakirə mövzudur. Əksər ekspertlər, sosial şəbəkə istifadəçiləri bunu Rusiya Baş Kəşfiyyat İdarəsinin (QRU) işi hesab edirlər. Hərçənd səs yazısının yayılmasını ABŞ kəşfiyyatının işi hesab edənlər də var. Məlum olur ki, səs yazısı hələ avqustun 5-də həmin gün açılmış YouTube kanalında yerləşdirilib, lakin fayl baş nazir Nikol Paşinyan



Artur: About what? About the order?

Ermənistan qarışdı - telefon dinləməsi Paşinyanı bitirir

Robert Köçeryan ofisinin xalqa müraciətindən sonra Nikol Paşinyan da özünü xalqın dəstəyi ilə sığortalamağa cəhd etdi; **baş nazirdən vəsiyyətə bənzər müraciət**: "Məni Respublika meydanında asın..."

nın Moskvaya səfərindən sonra aktivləşdirilib. Vanetsyan keçirdiyi mətbuat konfransında deyib ki, telefon danışığını 99.99 faiz ehtimalla onun başçılıq etdiyi strukturda yazmayıblar. Amma Vanetsyan hansısa xarici dövlətə də ehyam vurmayıb, bunun keçmiş hakimiyyət nümayəndələri tərəfindən edilməsi ehtimalına daha çox üstünlük verdiyini nümayiş etdirib.

Rusiya səfərindən oldukça peşman, üstəlik, prezident Putinlə və hətta erməni iş adamları ilə görüşdən "əliboş" qayıdan N.Paşinyan Ermənistanda üzleşdiyi növbəti sürprizi həzm etməyə hazır görünməyə də, Kremlə dirənmiş göstərməyə cəhd edir. Təsadüfi deyil ki, sentyabrın 11-də, elə məhz gizli telefon danışığının yayıldığı saatlarda Ermənistan hüquq-mühafizə orqanları sabiq prezident Robert Köçeryan barəsində yeni cinayət işi açılıb.

Rusiya prezidenti V.Putinin Köçeryana telefon zəngindən sonra Paşinyanın ondan əl çəkəcəyi gözlənilsə də, bu, baş vermədi. 1 mart 2008-ci il cinayətlərində ittiham olunan R.Köçeryanın "müalicə" adı ilə ölkədən çıxmasına qadağa qoyuldu. İndi də onun maliyyə cinayətlərində ittiham olunması isə Kremlin adamını nə yolla olursa-olsun cəzalandırmaq istəyindən xəbər verir. N.Paşinyan anlayır ki, R.Köçeryanın əl-qolu açılırsa, o, Moskvanın dəstəyi ilə Ermənistandakı hakimiyyət əleyhdarlarını başına toplayıb ölkədə növbəti inqilabı reallaşdırırsa, yaxud 2019-cu ilin yazında keçirilə-

cək parlament seçkilərində qələbəsini təmin edib indiki rejimi yola sala bilər.

Bu yerdə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Moskva görüşündən sonra Rusiyanın "Kommersant" nəşrinə müsahibəsindəki bir məqamı diqqət çəkmək lazım gəlir. Paşinyan Putinin kifayət qədər yaxın dostu hesab edilən Köçeryan, həmçinin KTMT baş katibi Yuri Xaçaturova qarşı açılan cinayət işi ilə bağlı Rusiya prezidenti ilə nə danışdığını soruşan jurnalistə iddialı cavab vermişdi: "**Vladimir Putin insani əlaqələri, insani münasibətləri yüksək qiymətləndirən şəxsdir. Bunu şərh etmək və bundan böyük siyasi nəticələr çıxarmaq bizim üçün vacibdir. Bu, bizi dayandırmamaq üçün lazımdır. Əlbəttə ki, biz bir çox məsələləri müzakirə etdik. Demək istəyirəm ki, Ermənistanda cinayət işi konkret şəxslərə qarşı deyil, cinayət məəcəlləsinin pozulması faktına görə açılır. Ermənistanın bütün vətəndaşları qanun qarşısında bərabərdir və əgər cinayət məəcəlləsinin pozulması faktı varsa, cinayət işi açılır və açılacaq da**".

Xatırladaq ki, bundan əvvəl Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrov Ermənistandakı hadisələrin ölkənin yeni rəhbərliyinin öz siyasi sələflərini təqib etməmək barədə bəyanatları ilə ziddiyyət təşkil etdiyini bildirəndə N.Paşinyan ona cavab olaraq "Ölkəmizdə yeni vəziyyətdir və biz hamımız buna adaptasiya olmalıyıq. Həmçinin rusiyalı həmkarlar da" - demişdi. S.Lavrovun növbəti xəbərdarlığına reaksiyasında isə baş nazir onu açıq şəkildə la-

ğa qoymuşdu. Paşinyanın Rusiya səfəri və Ermənistanda baş verənlər isə Kremlin Ermənistanda "adaptasiya olunmaq" istəmədiyinin nümayişidir.

Ermənistanın Xüsusi İstintaq Xidmətinin rəhbəri Sasun Xaçaturyan telefon danışığının yayılmasını 2008-ci il 1 mart hadisələrinə dair istintaqa mane olmaq cəhdi adlandırır. Deyib ki, şəxsin icazəsi olmadan onun barəsində məlumatların toplanması, yayılması cinayətdir. "**Bu, bizi dayandırmamaq üçün lazımdır. Əlbəttə ki, biz bir çox məsələləri müzakirə etdik. Demək istəyirəm ki, Ermənistanda cinayət işi konkret şəxslərə qarşı deyil, cinayət məəcəlləsinin pozulması faktına görə açılır. Ermənistanın bütün vətəndaşları qanun qarşısında bərabərdir və əgər cinayət məəcəlləsinin pozulması faktı varsa, cinayət işi açılır və açılacaq da**".

Belə görünür ki, Rusiya "bir güllə ilə iki və bəlkə də daha çox dovşan vurub". Onun Ermənistan hökumətini sındırması, İrəvanın hətta Qərbin iradəsinə zidd olaraq Suriya prosesində Moskvaya birgə iştirakına sövq etməsi Qərbdə qıcıqla qarşılanıb. Hansı ki, ABŞ-in Ermənistandakı səfiri Lavrovun bəyanatının cavabında Ermənistandakı 1 mart araşdırmalarını dəstəklədiyini bəyan etmişdi.

Telefon söhbətinin yayılmasından sonra Köçeryan tərəfdarlarının aktiv hərəkətə keçməsi də təsadüfi deyil. Ermənistanın keçmiş prezidentinin jurnalistinin ofisi telefon

danışığı ilə bağlı bəyanat yayıb. (Axar.az) Bəyanatda Ermənistanın keçmiş prezidenti Robert Köçeryana qarşı birbaşa olaraq Nikol Paşinyanın idarə etdiyi siyasi təqib həyata keçirildiyi bildirilib: "**Söhbətdən görüldüyü kimi lap əvvəldən qarşıya 1 mart hadisələrini aydınlatmaq və günahkarları yaxalamaq tapşırığı deyil, sadəcə, siyasi ven-detanın klassik nümunəsi olan prezident Köçeryanı həbs etmək tapşırığı qoyulub**" - bəyanatda deyilir. Köçeryanın ofisi hakimiyyətin eks-prezidentə qarşı apardığı siyasi təqibin yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu xüsusi vurğulayıb: "**Biz bütün həm-**

doğru yol gələrkən yaşanırdı. Paşinyan bu gün böyük sərvətlərə sahib olan və arxasında Rusiyanın dəstəyini hiss edən Qarabağ klanı ilə üz-üzə qalıb.

O, Serj Sərkisyanın qardaşı Aleksandr Sərkisyanın bank hesabları məsələsinə də toxunub. Paşinyanın sözlərinə görə, təkə bir bankda onun 30 milyon dolları var və bu dondurulub. "Saşik Sərkisyan çağırış edirəm ki, bir həftə ərzində 30 milyon dollar dövlət büdcəsinə qaytarsın. Biz imkan verməyəcəyik ki, kimsə xalqla məzələnsin. Robert Köçeryan, Serj Sərkisyan, Ovik Abramyan, Qagik Xaçaturyanın bizim üçün heç bir fərqi yox-

vətənlərimizi və dostlarımızı vəziyyəti, hökumətin iş tərzini ayıq başla qiymətləndirməyə, təbliğat pərdəsini yarmağa və Ermənistanı demokratik ölkədən diletantların bolşevizm prinsipləri əsasında idarə etdiyi və siyasi represiyaların aparıldığı ölkəyə çevirməsinə izn verməməyə dəvət edirik". Əslində bu, Köçeryan tərəfdarlarının xalqa inqilab çağırışıdır. Onsuz da Paşinyanın 4 aylıq hakimiyyəti dövründə xeyli narazı kütlə formalaşmış, bunun üzərinə Rusiya faktorunu gəlsək, baş nazirin durumunun ağır olduğunu deyə bilərik.

N.Paşinyansa həm qorxur, həm də təhdid edir. "Əgər Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyana nəse olsa, o zaman xalq küçələrə çıxacaq və potensial qatill hesab etdiyi şəxslər üzərində məhkəmə quracaq. Bunu onun İrəvanda quki mitinqdə dedikləri də təsdiqləyir. Paşinyan iddia edib ki, "xalqın mandatı və razılığı ilə" antikorrupsiya mübarizəsi aparır. "**Əgər başıma nəse gəlsə, xalq küçələrə çıxacaq və potensial qatillər üzərində məhkəmə quracaq. Məhz xalq mənim təhlükəsizliyimin zəmanətçisidir. Mən özümün və ailəmin təhlükəsizliyindən narahat deyiləm. Bu mübarizə sona qədər davam edəcək. Əgər mən korrupsiyaya bulasam, o zaman mən Respublika meydanında asın**", - deyir o bildirib. (Axar.az)

Göründüyü kimi, həm Köçeryan, həm də Paşinyan xalqa xitab edir. Belə gərgin situasiya bu ilin yazında, Paşinyan küçədən hakimiyyətə

dur. Təhdidlərlə bizə qarşı dayanacağını düşünməyin". Ancaq onun harayını eşidən olacaqmı?

Faktiki olaraq Rusiya kəşfiyyatı bir telefon danışığını dinləyib onu ictimailəşdirməklə Paşinyan hökumətini "tərk-silah" etmiş oldu. Düzdür, söhbət cinayətkarlardan, üstəlik, Qarabağdakı qanlı hadisələrdə əli olanların cəzalandırılmasından gedirdi. Lakin Paşinyan özü barədə "demokrat" imici yaratmağa çalışırdı və səlahiyyətlərindən kənara çıxmadığını iddia edirdi. Telefon danışığının yayılması isə təsdiqlədi ki, o, sadəcə, maska taxmış, həm də Rusiyaya münasibətdə. İndi "atılan daşları yıqmağa zamanıdır", N.Paşinyan Rusiyanın himayə etdiyi adamı şəxsən tutdurub, üstəlik, digərlərindən də əl çəkmək istəmir. Artıq telefonu dinlənən Sasun Xaçaturyan deyib ki, cəmiyyətin tələbini hiss etdiyi təqdirdə istefa verəcək. Rəsmilərdən heç kim telefonun dinlənilmədiyinə əmin deyil. Deməli, Paşinyanın komandasının hər bir üzvünün ifşa olunması üçün yetərli faktlar var. Ermənistan hökuməti yeni "Wikileaks" şokunu yaşamaqdadır. Rusiya hələ Ermənistanı cəzalandırmaq üçün hansısa güc mexanizmindən, yaxud Gümrüdəki 102 sayılı hərbi bazanın şəxsi heyətindən istifadə etmir. Bircə telefon danışığı ilə rəsmi İrəvanı nokouta salmağı bacarıb. Bundan sonrakı proseslər daha maraqlı olacaq...

□ **Elsad PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycana qoyulan xarici investisiyaların həcmi azalır. Belə ki, 2017-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına yatırılan xarici investisiyaların həcmi 36,3 faiz azalaraq 2 milyard 867 milyon dollar təşkil edib. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ticarət və İnkişaf üzrə Konfransının (UNCTAD) hazırladığı "Dünya İnvestisiya Hesabatı 2018" adlı sənədə əsasən ötən il xaricdən investisiyalar əsasən neft-qaz sektoruna yönəlib ki, bu da bütün investisiyaların 73 faizini təşkil edib.

problemə çevrilir. Buna görə də məhkəmə sistemi yenilənməli, öz reputasiyasını geri qaytarmalıdır. Bu qurumun müstəqilliyi təmin olunmalıdır".

Ekspertin fikrincə, Ölət Azad İqtisadi Zonası üçün

aparmaqla buna nail olmaq mümkündür. İqtisadiyyat və dövlət idarəetməsi şəffaf və açıq olmalıdır. Himayəçilik tamamilə aradan qaldırılmalıdır".

Ekspert onu da bildirir ki, hansısa ölkəyə investisiya yatırmaq istəyən investor beynəlxalq reytinglərlə yanaşı, digər mənbələrdən də həmin ölkədəki biznes mühiti barədə məlumat əldə edir: "Əlbəttə, reytinglərə diqqət yetirilir. Lakin mütələq başqa

Həftədə yeddi dəfə fikrini dəyişən Paşinyan...



Hüseynbala SƏLİMOV

Təəssüf, Dağlıq Qarabağ problemi bizə dılığır Ermənistan'dakı (H.Matevosyan) prosesləri diqqətdən kənar qoymağa imkan vermir - əslində isə adam bu ölkənin, ümumiyyətlə, varlığını - mövcudluğunu unutmaq istəyir.

Bu baxımdan ötən həftənin ən çox diqqət çəkən siyasi hadisələrindən biri də heç şübhəsiz ki, Ermənistanın baş naziri N.Paşinyanın Moskva səfəri oldu.

Bir tərəfdən Ermənistan-Rusiya əlaqələrinin durumu, digər tərəfdən Azərbaycanın da guya KTMT-a və AİB-ə üzv olacağı haqda hələ də sənədlənməyən və yeni "arqument"lərlə zənginləşməkdə davam edən "mülhizə"lər, eləcə də səfər zamanı Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı səslənəcək fikirlər - bunların hamısı maraqlı kəsb edən detallar idi.

Təəssüf ki, artıq bir neçə gün keçsə də səfərin təfərrüatları tamam açıqlanmayıb. Amma N.Paşinyanın görüş zamanı münasibətlərdə "biri - birinin daxili işlərinə qarışmamaq" prinsipini önə çəkəni onu deməyə əsas verir ki, Kremlə İrəvanın ikinci dialoqu heç də rəvan keçməyibdir, ona görə ki, Moskva forpostundan indiyədək belə bir ton və yaxud vurğu eşitməyə alışmayıb.

O səbəbdən güman edirik ki, tərəflər arasındakı soyuqluq bir azacıq da artacaqdır. Nəzərə alanda ki, N.Paşinyan parlament seçkisini növbəti ildə keçirməyi planlaşdırır, o halda qəbul etmək lazımdır ki, Moskvanın da seçkilərə ciddi "hazırlaşmaq" imkanları var: Kreml hansı ssenarini və ya təzyiqli üsulunu seçəcək, Ermənistan'dakı küçə demokratiyası institutlaşa biləcəkmi, Bakıya bu kontekstdə hansı çağırışlar ediləcək - bu suallar hələ də cavablarını gözləyir...

O ki qaldı bizə təklif olunan növbəti boyunduruğa - KTMT və AİB məsələlərinə, Paşinyanın Kremlə həm də bu məsələyə gözə çağırıldığını iddia edən bizim bəzi rusofilləri bir az məyus etməli olacağıq - bu haqda hər hansı işarə olmadı, hərçənd, həmin dairələrin iddia etdiyinə görə, guya ki, KTMT-da Azərbaycan üçün xüsusi müşahidəçi - dövlət statusu nəzərdə tutulub və Bakı əvvəlcə bu postu tutacaq, daha sonra isə Birləşmiş tam hüquqlu bir üzvü olacaq və guya Paşinyanı da ona görə çağırırlar ki, prosesə maneçilik etməyi düşünməsin...

Amma rəsmilərimizin bəyanatlarını ciddi şəkildə izləyirik. Bir daha deyirik ki, qeyd olunan məsələlərlə bağlı nəinki hansısa fikir, hətta işarə belə səslənmir. Yalnız ötən il xarici işlər naziri E.Məmmədovun ölkənin AİB-ə üzvlüyü ilə bağlı suala cavab verərkən "Heç vaxt "Yox!" demə!" demişdi. Bunu isə razılıq kimi yozmaq elə də asan məsələ deyildir, çünki diplomatiyada axımlı ifadələr və əsas mətləbdən uzaqlaşmaq üçün deyilən dumanlı fikirlər elə də nadir hadisə deyil.

Əlbəttə ki, Kremlə Qarabağ probleminə də toxunulub. Bax, burada həqiqətən də danışıqlı sözlər çoxdur. İlk növbədə də Paşinyanın "Qarabağ Ermənistanın tərkib hissəsidir" sözlərini qeyd etmək lazım gəlir.

Hakimiyyətinin ilk günlərində Paşinyan danışıqların Dağlıq Qarabağ-Azərbaycan formatında aparılmasının daha düzgün olduğunu demişdi və bu nömrə baş tutmayanndan, Ermənistanın xarici işlər nazirinin məcbur olaraq azərbaycanlı həmkarı ilə bir neçə dəfə görüşməsinə sonra yeni bir "formul" gəldi ortaya: guya Dağlıq Qarabağ Ermənistanın hissəsidir!

Biz əvvəlki yazılarda N.Paşinyanı böyük siyasətdən elə də baş çıxarmayan küçə adamı adlandırmışdıq. İndi də bu fikirdə qalırıq: bu adam özünün bir həftə bundan əvvəl dediyi sözləri xatırlamır. Ona görə də onun sözlərinə əhəmiyyət vermək də lazım deyil. Əslində Qarabağın "Ermənistanın hissəsi olması"ni deyilməsi o deməkdir ki, Azərbaycan, bu adamla konstruktiv dialoqu qura biləcəyinə ümid etmə, yaxşısı budur, hər bə hazırlaş. Belə bir deyim var ki, sülhün də ən böyük təminatı qarşı tərəfi müharibə olacağı təqdirdə qalib gələcəyinə inandırmaqdır.

Əlbəttə, deyə bilərlər ki, N.Paşinyanın hələ danışımaq və ya bəyanat vermək üçün tam legitim mandatı yoxdur və onun bəyanatlarının barometri kimi küçə atmosferi çıxış edir. Ola bilər. Amma siyasətçinin məsuliyyəti deyilən anlayış da var; küçə atmosferini həm də tribunadan səslənən fikirlər formalaşdırır, çünki küçə və meydanlardakı insanlar musiqi alətlərinə bənzər, onları nəyə kökləyiriksə, həmin "melodiya"ni da eşidir.

İndi əsas nədir? Ayaqüstü Soçi görüşündən sonra Paşinyanın Kremlə ciddi imtahana çəkilməsi oldu. Düşünürük ki, Paşinyanı lap hər həftə Kremlə çağıracaqlar. Yox, belə olmayacaq. Görüşdən N.Paşinyan da özü üçün nəticə çıxardı və Kreml də. İndisə hamı öz işini qurmağa çalışacaq və xüsusən də artıq böyük ehtimalla Kreml strateqlərinə yeni Ermənistan ssenarisi üzərində işləməyi tapşırıb.

Qarmaqarışq vəziyyət azı bir il, Ermənistan'dakı növbəti parlament seçkilərində çəkəcək. Biz isə düşüncəliyə ki, necə edək ki, erməni baş nazirinin hər "fikrinə" reaksiya vermək-dənsə onu tutarlı bir cavabla yerində oturmaq?

Belə imkanımızın mövcudluğuna şübhənz olmasın, sadəcə, gəlin bir cə suala cavab verək: Qarabağı azad etmək üçün hər şeyi edirikmi?..

Müşkülə düşən Rəqabət Məcəlləsi...

Investorların Azərbaycana axını üçün ciddi islahatların aparılmasına ehtiyac var

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2018-ci ilin yanvar-iyul aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitalla 7 milyard 457,3 milyon manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 17,9 faiz az vəsait yönəldilib. Bu vəsaitin böyük hissəsi - 56,6 faizi daxili mənbələrdən qoyulan sərmayələrdir.

Dövlət Statistika Komitəsi bildirir ki, bu azalma neft sektorunda investisiyaların azalması ilə bağlıdır. Bu dövrdə qeyri-neft sektoruna yönəldilmiş vəsaitin həcmi 19,0 faiz, o cümlədən qeyri-neft sənayesinə qoyulmuş investisiyalar 65,5 faiz artıb.

Təcrübə göstərir ki, Azərbaycana xaricdən qoyulan investisiyaların böyük əksəriyyəti neft-qaz sektoruna yönəldilir. Məsələn, ABŞ-in indiyədək ölkəmizə yatırdığı 13 milyard dollar investisiyanın yalnız 1 milyard dollardan bir qədər artığı qeyri-neft sektoruna yönəldilib.

Hökumət xarici investorları ölkə iqtisadiyyatına cəlb etmək üçün bir sıra addımlar atır. Məsələn, Azərbaycanın nüfuzlu beynəlxalq iqtisadi reytinglərdə mövqelərinin yaxşılaşdırılması ilə məşğul olan xüsusi komissiya formalaşdırılıb. Əsas diqqət isə iki mühüm reyting hesabına yönəldilib. Bunlar Dünya İqtisadi Forumunun hazırladığı Qlobal Rəqabət Qabiliyyəti indeksi və Dünya Bankının hazırladığı "Doing Business" adlı hesabatdır. Hər iki hesabatda 2017-ci il üzrə Azərbaycanın mövqeyində irəliləyiş qeydə alınsa da, bunun ölkəyə xarici investisiya cəlb sahəsində dönüşə səbəb olduğunu söyləmək qey-



ri-mümkündür.

Azərbaycan iqtisadiyyatına, xüsusilə də qeyri-neft sektoruna xarici investisiyaları artırmaq üçün hansı addımlar atılmalıdır? Müasir texnologiyalara əsaslanan Qərb investorlarını ölkəmizə necə cəlb edə bilərik?

Sualları cavablandıran iqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov deyir ki, xarici investorların cəlb üçün əsas məsələ sistemli islahatların aparılmasıdır: "Xarici investisiyaların Azərbaycana cəlbini ilə bağlı çox ciddi problemlər mövcuddur. Qeyri-neft iqtisadiyyatına dövlətin iştirakı, dövlət zəmanəti olan layihələr istisna olmaqla, investisiya cəlb çox müşküldür. Problemlərin kökündə mövcud iqtisadi sistem dayanır. Bu vəziyyəti dəyişmək üçün ilk növbədə struktur islahatları aparılmalıdır. Bu gün mülkiyyət hüququ Azərbaycanda ən zəif qorunan hüquqdur. Bu baxımdan Azərbaycanda mülkiyyət hüququnun təmin edilməsi ilə bağlı məhkəmə sistemində ciddi islahatların aparılmasına ehtiyac vardır. Əgər investor əmin deyilsə ki, onun qoyduğu investisiyanın qorunması ilə bağlı qanunvericilik və institutlar normaldır, o zaman investisiyanın cəlb olunması ciddi

nəzərdə tutulan məhkəmə sistemi bütün ölkədə tətbiq olunmalıdır: "Bunun üçün Azərbaycanda xarici iştirakçılığın təmin olunduğu beynəlxalq arbitraj məhkəmələri yaradılmalıdır. Buna oxşar təcrübəni Singapur tətbiq edib. Bu ölkədə Britaniya hüququ tanınandan sonra xarici investisiyanın kütləvi cəlbinə nail olundu. Orada Böyük Britaniya məhkəmələrinin qərarları qeyd-şərtsiz qəbul və icra edilir. Bu formada da olmasa, bizdə də beynəlxalq heyətli arbitrajların yaradılmasına gedilə bilər".

R.Həsənovun sözlərinə görə, Azərbaycanda xarici investisiyaların cəlb sahəsində digər mühüm problem inhisarçılıqdır: "Ölkədə azad rəqabət mühitinin formalaşdırılması üçün Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu və effektiv icrası vacib şərtidir. Azərbaycan iqtisadiyyatı oliqarx iqtisadiyyatıdır. Xüsusilə də məmurların iqtisadiyyatda inhisarçı mövqeyinin güclənməsi tendensiyası hiss olunur. Bu isə azad biznesin inkişafını əngəlləyir. Əgər azad rəqabət imkanları olan biznes mühiti formalaşdırılmazsa, bu zaman xarici investisiyanın cəlbini ilə bağlı problemlər də ortadan qalxmayacaq. Yeni köklü və səmimi islahatlar

mənbələrdən də məlumat alınır. Başqa cür olsaydı, son illərdə beynəlxalq reytinglərdə Azərbaycanın yeri yaxşılaşır. Bəs investisiya cəlbində niyə elə irəliləyiş yoxdur? Beynəlxalq reytinglərdəki irəliləyişlər dekorativ xarakter daşıyır. Bu reytinglər bir çox hallarda qanunvericilikdə həyata keçirilən tədbirləri nəzərə almaqla tərtib olunur. Halbuki qanunun yaxşı olması, heç də onun yaxşı tətbiq olunması demək deyil. Yeni yaxşı qanunun, hüquqi sənədin qəbul olunması müsbət haldır, lakin icrası normal deyilsə, heç bir effekti olmur. Ümumiyyətlə, nəzərə almaq lazımdır ki, investisiya çox həssas nəsnədir. Heç bir halda risk hiss etdiyi yerdə qalmır. Yaxın tariximizdə bu, bir neçə nümunədə isbat olunub. Baxın, qonşu Rusiyada, Türkiyədə, İranda risk yaranan kimi xarici investisiyalar necə kənara çıxmağa başladı? Bu risklər ən müxtəlif səbəblərdən yaranarsa belə, nəticə eyni olur: investisiya ölkədən qaçır, yaxud ölkəyə, ümumiyyətlə, gəlmir. Hökumət bu məsələləri nəzərə almaqla gələcək strategiyalarını formalaşdırmalıdır".

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"**

Bütün dünyanı silkələyən, misli görünməmiş terror aktından 17 il ötür. 2001-ci il sentyabrın 11-də "Əl-Qaidə" terror təşkilatının üzvlərinin "American Airlines" şirkətinə məxsus sərnişin təyyarəsini ələ keçirərək yerli vaxtla saat 08:46-da Nyu-Yorkda yerləşən Dünya Ticarət Mərkəzinə hücum etməsindən 17 il ötdü. Terrorçular sərnişin dolu təyyarəni mərkəzin Şimal qülləsinə çırpmışdılar, saat 09:03 radələrində isə terrorçular ələ keçirdikləri ikinci təyyarə ilə Cənub qülləsinə hücum etmişdilər.

Sonuncu hücumdan 40 dəqiqə sonra ABŞ Müdafiə Nazirliyinin - Pentaqonun binası da üçüncü təyyarə tərəfindən vurulmuşdu. Bu hücumdan 25 dəqiqə sonra eyni məqsədlə qaçırılan bir sərnişin təyyarəsinin hava hücumundan müdafiə qüvvələri tərəfindən vurulduğu açıqlanıb. Həmin təyyarənin hədəfinin Ağ Ev olduğu bildirilib. Bu hadisələr 3 minə yaxın insanın ölümü, 6 mindən çox insanın yaralanması ilə nəticələnib.

Lakin 11 sentyabr hadisələrinin nəticələri bununla bitmədi. 11 sentyabr hadisələri Amerika Birləşmiş Ştatlarının xarici siyasətində köklü dəyişikliyə, dünya düzəninə dəyişməsinə səbəb oldu. Məhz bu hadisələrdən sonra rəsmi Vaşinqton beynəlxalq terrorizmə qarşı mübarizəni öz xarici siyasət kursunun prioritet istiqaməti elan etdi. Bu mübarizə terror törədən dövlətlərə qarşı iqtisadi və hərbi sanksiyalar

Dünya demokratiyası 11 sentyabr terrorunda "öldümünü" ...

Sülhəddin Əkbər: "Bu hadisə ABŞ-ın yeni dünya nizamı quruculuğunda öncelikləri dəyişdi, təhlükəsizlik demokratiyadan ön plana keçdi"



tətbiq etmək, global ciddi nəzarət və kəşfiyyatı artırmaq məqsədlərini hədəfləyirdi. Bu hadisələr ABŞ-ın beynəlxalq terrorçuluqla mübarizəyə başlamasına, dünyada demokratiya dalğasının zəifləməsinə də səbəb oldu.

Bir sıra siyasi ekspertlər hesab edir ki, bu hadisə baş

verməsəydi dünyada demokratik proseslər sürətlənəcəkdə və indikindən fərqli mənərə ilə üz-üzə qalacaqdıq.

Bu barədə "Yeni Müsavat" a şərhində Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər bildirdi ki, 2001-ci ildən sonrakı dünyanın heç zaman əvvəlki dünya

olmayacağı barədə hadisənin ilk günündə verdiyi proqnoz reallaşmışdır: "Həqiqətən də 2001-ci ilin 11 sentyabrından sonra dünya düzəni dəyişməyə başladı. Bu terror hadisəsi dünyanın ondan sonrakı inkişafı istiqamətini müəyyən edən ən başlıca hadisələrdən biri oldu. Yeni dünyanın 11 sentyabr sonrası inkişafına yön verən başlıca hadisələrdən biri məhz həmin hadisədir. Çünki bu hadisə dünyanın inkişaf istiqamətini müəyyən edən ən başlıca gücə-Amerikaya qarşı olmuşdu. ABŞ soyuq müharibədən qalıb çıxmış yeganə supergüc idi və dünyanın inkişafına əsas yön verən ölkə idi. Belə bir ölkəyə bu dərəcədə böyük terror aktı nəticəsində həmin ölkənin dünyanın inkişaf istiqaməti ilə bağlı strategiyası dəyişdi. ABŞ-ın yeni dünya nizamı quruculuğunda öncelikləri dəyişdi. Yeni təhlükəsizlik demokratiyadan

ön plana keçdi. Eyni zamanda bu hadisə dünyanın yenidən dizayn edilməsinə ciddi şəkildə təsir etdi. Çünki onun nəticəsində ABŞ-da çox geniş müzakirələr başladı və nəticədə Böyük Orta Şərq planı meydana çıxdı. Bu planda da sonradan keçmiş dövlət katibi Kondoliza Raysın etiraf etdiyi kimi, 20-dən artıq ölkənin siyasəti xərçəsinin dəyişməsi nəzərdə tutulurdu və bu gün də İslam dünyasında baş verən hadisələr də həmin planın tərkib hissələridir. Baxmayaraq ki, 2001-ci ildən bəri ABŞ-da bir neçə hakimiyyət dəyişib, amma həmin plan, həmin strategiyanın ana xətti öz yerini qoruyur.

Bu proses indi də davam edir. 2001-ci ildə ABŞ Əfqanıstanı müdaxilə elədi, 2003-cü ildə İraqa müdaxilə başladı, 2011-ci ildə "Ərəb bahar" başladı, bu gün Suriyada gedən proseslərə qədər bu

plan davam etdirilir. Amerika 11 sentyabr hadisəsindən sonra öz strategiyasını daha sərt şəkildə və daha qısa müddətdə həyata keçirmək istədi, amma gözləmədiyi müqavimətlə rastlaşdı. Ona görə də proses bu qədər uzandı".

Bəs bu prosesin sonu varmı?

Sülhəddin Əkbər qeyd etdi ki, böyük bir müharibə olmayınca bu vəziyyət bitməyəcək: "Yeni dünya nizamının yaranmasında əsas oyunçular ABŞ, Avropa İttifaqı, Rusiya və Çindir. Hazırda oyunçuların arasında ziddiyyətlər getdikcə artır, münasibətlər kəskinləşir. Bu, böyük güclər arasında böyük bir müharibə olmalıdır. Ya bu müharibədə güclərdən biri çox sərt şəkildə digərlərinə sarsıdıcı zərbələr vurub onları yerində oturtmalı və öz nizamı ilə onları razi salmalıdır, ya da üzücü bir proses başlamalıdır, üzücü qarşıdurmada tərəflərdən heç biri qalib gəlmədikdən sonra oturub yeni dünya nizamı ilə bağlı razılığa gələcəklər. Yeni dünyanın yenidən təsir sferalarına bölüşdürülməsi prosesi baş verəcək. Bu gün baş verənlər gələcəkdə baş verənlərin yanında kiçik qala bilər".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Uyğur probleminin Vaşinqtonun yadına düşməsinin "sirri"

Politoloq deyir ki, məsələnin kökündə ABŞ-Çin rəqabəti dayanır

ABŞ prezidenti Donald Trampın Administrasiyası insan haqlarının pozulması ilə bağlı Çinə qarşı yeni sanksiyaların tətbiqini nəzərdən keçirir. Bu barədə "Sputnik" "Nyu York Tayms" qəzetinə istinadən məlumat yayıb.

Qəzet yazır ki, əgər Tramp administrasiyası yeni sanksiyaları qəbul etsə, onda bu, insan haqlarının pozulmasına görə Çinə tətbiq olunacaq ilk sanksiyalar olacaq. Yeni sanksiyalar ABŞ-dan uyğurlara nəzarət etmək üçün istifadə olunan müşahidə texnologiyalarının tedarükünü məhdudlaşdıracaq. Nəşr yazır ki, Ağ Ev, Maliyyə Nazirliyi və Dövlət Departamenti son aylar sanksiyaların tətbiqi məsələsini nəzərdən keçirir.

Qeyd edək ki, daha əvvəl mətbuat Çinin Sintszyan-Uyğur muxtar rayonunda müsəlmanlar üçün olan "təhsil düşərgələri"ndə bir milyona qədər etnik uyğurun saxlanıldığını yazıb. İddia edilir ki, Çin rəhbərliyi onları Çin dili, qanunlarını öyrənməyə məcbur edir. Bu düşərgələrdə onlar bir növ "transformasiya"dan keçirlər.

Məsələ ondadır ki, Çində uyğurlarla bağlı problem yeni deyil. Çin hökuməti uyğurlar arasında müstəqillik çağırışla-



rını, siyasi və insan haqları fəalları təqib edir. Bu tendensiya, ümumiyyətlə, yeni deyil. lakin son illərdə uyğur mövzusunda yeni bir problem ortaya çıxıb: Radikal İslam. Əgər ötən əsrin sonlarında, son 10 ilə qədər uyğurlar arasında türkçülük, millətçilik ön sırada idisə, son illərdə bu tendensiya dəyişib. Məsələn, hazırda Suriyada fəaliyyət göstərən, mərkəzi İdlidə yerləşən ən böyük 3 silahlı qrupdan biri Türkünstan İslam Partiyası silahlı qruplaşmasıdır. Hansı ki, uyğurlardan təşkil olunub.

Çin hökuməti isə məhz bu

amildən istifadə edərək uyğurlara təzyiqləri artırır. Çünki Uyğur vilayətində silahlı hərəkatın başlaması təhlükəsi var. Ancaq rəsmi Pekinin metodu həddən artıq sərt və amansızdır. Belə ki, Çin hökuməti Sincan-Uyğur muxtar vilayətində uyğurları, qazaxları, qırğızları və digər türk-müsəlman fəalları xüsusi düşərgələrə yerləşdirir. Hündür hasarlar, tikanlı məftillərlə əhatə olunmuş bu düşərgələrdə müsəlmanların "islah olunması" üçün xüsusi təlim-təربiyə üsullarından istifadə edilir, təbliğat videoları nümayiş etdirilir, insanların

beyinləri yuyulur, Çin Kommunist Partiyasına sədaqət andı içdirilir.

Politoloq Şahin Cəfəri deyir ki, Çin hökumətinin bu "islah" layihəsinə böyük pullar və inzibati resurslar cəlb olunub. Almaniyaadakı Avropa Mədəniyyət və Teologiya Məktəbinin alimi Adrian Zents hesablayıb ki, 2016-cı ildən bəri bu düşərgələrin tikintisinə azı 680 milyon yuan (107 milyon dollar) xərclənib və yeni düşərgələrin inşaatı davam edir. Düşərgələrdə kriminal psixologiya üzrə mütəxəssislər, Çin ordusunun keçmiş hərbiçiləri və

keçmiş polislər işə cəlb olunur.

Ancaq uyğur mövzusunun məhz indi ABŞ-ın yadına düşməsi heç şübhəsiz ki, uyğurların Çin zülmünə məruz qalması ilə bağlı deyil. Vaşinqtonun yadına uyğur məsələsini salan Çinlə münasibətlərdir. Politoloq deyir ki, ABŞ-Çin münasibətləri gərginləşməsəydi, yəqin ki, uyğur məsələsi ABŞ hökumətinin yadına düşməyəcəkdi.

Bir qədər əvvəl senator Marko Rubio başda olmaqla, 16 Konqres üzvü Trampa müraciət uyğurların və digər müsəlmanların hüquqlarını pozan çinli məmurlara qarşı "Maqnitiski Aktı" çərçivəsində sanksiyaların tətbiqinə çağırıb.

Son aylar Qərb hökumətləri düşərgələrə baş çəkmək üçün bir neçə dəfə Çin hökumətinə müraciət etsələr də, rədd cavabı alıblar. İyul ayında AB - Çin insan haqları üzrə dialoqu zamanı Avropa tərəfi bir daha bu məsələni qaldırsa da, nəticəsi olmayıb. Ötən həftə Almaniyada Daxili İşlər Nazirliyi bu ölkəyə pənah gətirmiş uyğurların və digər çinli müsəlmanların Çinə deportasiyasını dayandırdıqlarını açıqlayıb.

Ş.Cəfəri deyir ki, Çin hökuməti sözügedən düşərgələrin mövcud olduğunu inkar etmir, lakin bildirir ki, bu düşərgələr müxtəlif inzibati pozuntular törətmiş şəxslərin islah olunması üçün yaradılıb: "Ədalət naminə onu da qeyd edək ki, bölgədə (eləcə də qonşu Əfqanıstanda, Suriyada) əksəriyyəti uyğurlardan ibarət Türkünstan İslam Partiyası (Keçmiş Doğu Türkünstan İslam Hərəkatı) adlı terror təş-

kilatı da fəaliyyət göstərir. Çin bu səbəblə Suriya rejiminin İdlidə əməliyyatını dəstəkləyəcəyini açıqlayıb.

Sincan-Uyğur muxtar bölgəsinin strateji əhəmiyyətini anlamaq üçün xəritəyə baxmaq yetərlidir. Bölgə Çinin şimal-qərbində yerləşir və 8 dövlətlə həmsərhəddir: Rusiya, Monqolustan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan, Əfqanıstan, Hindistan və Cammu-Kəşmirin Pakistanın nəzarətindəki hissəsi. Yeni bura Çinin dünyaya çıxış istiqamətlərindən biri və qərb qapısıdır, məhz bu səbəblə ABŞ-ın diqqətini cəlb edir".

Şahin Cəfəri qeyd edir ki, Trampın uyğur mövzusunun ələ alması Çin-ABŞ qarşıdurmasını daha da dərinləşdirə bilər: "Bu bölgədə separatizm, qeyri-sabitlik ABŞ-a sərf edir, bunun üçün uyğurların tam əzilməsinə yol verməmək lazımdır. Çin isə burada dəmir intizam və möhkəm sabitlik yaratmaq istəyir ki, həyatı önəmə sahib layihələrini gerçəkləşdirə bilsin, həm də, təbii ki, ərazi bütövlüyünü qorusun.

Ümumiyyətlə, Çinin quru və dəniz sərhədlərinə diqqət etsəniz, görürsünüz ki, orada ya qeyri-sabitlik var; Çin ya həmin həmsərhəd ölkələrlə problem yaşayır; ya da ABŞ orada güclənməyə çalışır, hərbi bazalar yaradır və s... Yeni bir növ, mühasirə vəziyyəti. ABŞ-ın mühasirə həlqəsini daırtmaq, Çinin isə mühasirəni yarıb dünyaya açılmaq cəhdləri davam edəcək".

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"

Dünya taxıl bazarında ciddi tələtlər qeydə alınmaqdadır. BMT Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) proqnozuna görə, dünya taxıl istehsalı bu il ötən illə müqayisədə 2,4 faiz azalaraq 2 milyard 587 milyon ton təşkil edəcək. Bu, ötən ilki istehsalından 64,5 milyon ton aşağı göstəricidir. Eyni zamanda bu, son üç illik dövründə ən aşağı istehsalıdır. Dünyada bu ilki buğda istehsalı öz növbəsində 1,9 faiz və ya 14 milyon ton azalaraq 2013-cü ildən bəri ən aşağı həddə düşəcək və 772 milyon ton təşkil edəcək.

Dünya taxıl bazarından təşvişli xəbərlər

Azərbaycanın taxıl aldığı ölkələrdə də istehsal azalıb; ölkəmiz kifayət qədər tədarük görsə də, global proseslər qiyməti artırma bilər

Istehsalın belə azalması na səbəb Avropa Birliyi ərazisində qeydə alınan güclü quraqlıqdır. Məsələn, Skandinaviya ölkələrində istehsal 9 milyon ton azalaraq 138 milyon tona düşüb ki, bu, 2012-ci ildən bəri ən aşağı göstəricidir. Yaxud taxıl ixracatçısı kimi tanınan Almaniyanın bu il ixracatı tamam dayandıracağı, hətta idxala məcbur qalacağı gözlənilir. Bu, son 30 ildə görünməmiş nəticədir.

Əlverişsiz hava şəraiti üzündən Avstraliyada da istehsal azalıb. Dünyada taxılın əsas ixracatçılarından olan ABŞ və Argentinada isə əksinə, məhsul əvvəlki ildən xeyli bol olub. Lakin bu, dünya üzrə ümumi azalmanın qarşısını ala bilməyib.

Analitiklər hesab edirlər ki, ötən illərin ehtiyatları mənfəi nəticələri yumşaltmağa yardım edəcək. Lakin məsələ burasındadır ki, ehtiyatların böyük bir qismi Çinindədir. Çin isə hazırda ABŞ-la böyük ticarət müharibəsi aparır. Bu müharibə üzündən ölkə daxilində taxıl və buğdanın çatdırılmasında ciddi problemlər yaranıb. ABŞ-dan buğda idxalına 25 faizlik əlavə rüsum tətbiq edən Çin hökuməti daxili istehsalın azalması nəticəsində çətinliklə üzləşib. Belə ki, bu ilin 7 ayında bu ölkədə buğda istehsalı 18,36 milyon ton azalaraq 37 milyon ton təşkil edib. Buna həm Çin fermerlərinin buğda altında olan sahələrdə başqa bitkilər becərməsi, həm də ölkədə müşahidə olunan quraqlıq səbəb olub. Eyni zamanda burada ötən illərdən əlində toplanan ehtiyatların sərf olunmasına şərait yaratmaq istəyən dövlətin təşviqinin də xeyli rol oynadığı bildirilir. Belə ki, hazırda Çində taxılın dövlət ehtiyatının həcmi 126,8 milyon ton təşkil edir. Bu, ölkənin illik 100 milyon ton təşkil edən istehlakından da çoxdur. Ehtiyatların çoxluğuna baxmayaraq, ABŞ-dan idxalın və yerli istehsalın azalması Çin daxilində taxıl və buğdanın qiymətinin artacağına dair təşvişləri artırır. Bazarda yaranan təşviş hökuməti də ciddi narahat etməkdədir: son həftələrdə rəsmi mətbuat Çinin ABŞ-la ticarət müharibəsində qalib gəlməyə yetərincə gücünün olduğunu isbatlamağa yönəlmiş yazılarla dolub-daşır.

Dünya taxıl ehtiyatlarının



daha bir böyük sahibi Rusiyadır ki, bu ölkənin də spekulasiyalara meyilli olması bazarında vəziyyəti gərginləşdirə bilər. Dünya taxıl bazarının daha bir iri oyunçusu olan Ukrayna ixracatı azaltmaqla daxili ərzaq təhlükəsizliyini gücləndirmək niyyətindədir.

Bütün baş verənlər isə dünya bazarında buğdanın qiymətinin artmasına gətirib çıxarıb. Çıxaq birjasında buğda fyuçreslərinin qiyməti son üç ildə ən yüksək səviyyəyə sıçrayıb - 5,5 dollar/buşel.

Analitiklər hesab edirlər ki, taxıl istehsalının azalması dünya bazarında əsas oyunçuların mövqələrinin dəyişməsinə gətirib çıxara bilər. Belə ki, bol məhsul əldə edən ABŞ bazarın böyük hissəsini ələ keçirməyi bacarar.

Yerli istehsal və tələbat

Bu il Azərbaycanda 2 milyon 820 min ton taxıl istehsal olunub. Bu, ötən illə müqayisədə 2 faiz çoxdur. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən verilən məlumata görə, bunun 1 milyon 844 min tonu buğdadır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda taxıl ehtiyatı Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Dövlət Material Ehtiyatları Agentliyi Dövlət Taxıl Fondu tərəfindən formalaşdırılır. Rəsmi məlumata görə, ötən il Azərbaycanda 1 ton buğdanın Taxıl Fonduna qəbulu üçün qiymət 270-280 manat arasında dəyişib. Bu il isə Taxıl Fonduna tədarük elanında qiymət 300 manat təyin olunub.

Fond yalnız beynəlxalq normalara və standartlara uyğun olan məhsulları qəbul edir. Azərbaycanda istehsal olunan buğdanın böyük əksəriyyəti isə bu normalara cavab vermir. **Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Dövlət Material Ehtiyatları Agentliyi Dövlət Taxıl Fondunun rəhbəri Zülfüqar Məmmədovun** mətbuata verdiyi açıqlamaya görə, ərzaq səbətinin tərkibinə əsasən adambaşına 186 kiloqram ərzaqlıq buğda tələb olunur. Bu hesabla, ölkənin buğdaya olan illik tələbatı 1 milyon 800 min ton ətrafında deyildir. Fond rəhbərinin dediyinə görə, ötən il yerli fermerlərin istehsal etdiyi 1 milyon 854 min ton buğda daha çox onların öz tələbatlarına hesablanıb: "Ötən ilin noyabrına kimi Azərbaycanda 58 min ton çörək bişirilməsi üçün şərti yararlı, 4-cü sinif buğda istehsal olunub. Mart ayında qədar bu rəqəm 100 min tona çatıb".

Fond ötən il fermerlərdən cəmi 58 min ton buğda qəbul edib. Xatırladaq ki, Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən Taxıl Fonduna ildə 750 min ton ehtiyat taxıl tədarük olunmalıdır. Yuxarıdakı rəqəmlərdən aydın olur ki, bu həcm çox cüzi bir hissəsi yerli istehsal hesabına təmin olunur və Fond hər il 650-700 min tona yaxın buğdanı xaricdən alır.

Xaricdən demişkən, son illərdə Azərbaycana buğda idxalında ağırlıq Qazaxıstandan Rusiyaya keçib. Belə ki,

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2013-cü ildə Azərbaycan Qazaxıstandan 233,6 milyon dollarlıq buğda idxal edib. 2017-ci ildə isə idxal 20 dəfədən də çox azalaraq cəmi 11,6 milyon dollar təşkil edib. Həcm ifadəsində isə idxal 849 min tondan 62,3 min tona qədər azalıb.

Rusiyadan isə 2013-cü ildən 557,4 min ton olan idxal 2016-cı ildə 1,5 milyon tona çatıb. Bu prosesi şirkətlər Rusiyada qiymətin daha ucuz olması ilə əsaslandırırırlar. Belə ki, məsələn, 2016-cı ildə Rusiyadan buğdanın kiloqramı 18 qəpiyə, Qazaxıstandan isə 20 qəpiyə alınıb.

Ümumilikdə Azərbaycan ötən il xaricdən 1 milyon 274,4 min ton buğda və məhsulün idxal edib, buna 227 milyon 267,8 min dollar xərc çəkilib. Bu ilin altı ayında idxal 538 min 781,21 ton təşkil edib. İdxala çəkilən xərc isə 94 milyon 841,17 min dollar olub. Bu idxalın 90 faizdən çoxu Rusiyadan baş tutub.

Azərbaycanın taxıl aldığı ölkələrdə bu il istehsal azalıb. Ən çox buğda aldığımız Rusiyada cari ildə taxıl və buğda istehsalında xeyli azalma gözlənilir. ABŞ Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin xarici xidmətinin (USDA) proqnozlarına görə, bu il Rusiyada buğda istehsalı ötənillikə nisbətən 18 milyon ton azalaraq 67 milyon ton təşkil edəcək. Rusiyanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin proqnozu isə bundan daha bədbin-

USDA-nın proqnozuna görə, taxıl ala biləcəyimiz Ukraynada bu il ötənillikdən 1,5 milyon ton az - 25,5 milyon ton buğda istehsal olunacaq. Ötən il bu ölkə ümumilikdə 62 milyon tona yaxın taxıl istehsal edib ki, onun da 45,7 milyon tonunu ixraca yönəldib.

USDA-nın məlumatına görə, Azərbaycanın taxıl üçün üz tuta biləcəyi daha bir ölkədə - Qazaxıstanda da bu mövsüm buğda istehsalı 100 min ton azalaraq 14,8 milyon tona düşüb. Bu zaman ixraca yönəldiləcək məhsul 8 milyon ton təşkil edəcək. Buna səbəb kimi buğda əkinlərinin sahəsinin azalması göstərilir. Bildirilir ki, Qazaxıstanda getdikcə daha çox fermer buğda deyil, daha gəlirli bitkilərin becərilməsinə üstünlük verir.

Beləliklə, dünya və regional taxıl bazarında vəziyyət biz istehlakçıların heç də sevinəcəyi deyil. Xüsusilə regional bazarda qiymətlərin yüksəlməsi bu qış Azərbaycanda da çörək və unun bahalaşması ehtimallarını yaradır.

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"**



Şəhid hərbiçilərin vərəsələrinə birdəfəlik ödəmələr üçün sənədlərin qəbuluna başlanacaq

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüynə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" 19 aprel 2018-ci il tarixli fərmanının icrası və ünvanlı dövlət sosial yardım sistemi təkmilləşdirilməsi istiqamətində aparılan işlər müzakirə olunub.

Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi "Report"a verilən məlumata görə, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev bildirib ki, prezidentin 19 aprel 2018-ci il tarixli fərmanının icrası ilə əlaqədar aidiyyəti qurumlar tərəfindən nazirliyə təqdim edilmiş siyahılar üzərində dəqiqləşdirmə işləri bu ayın sonunda yekunlaşacaq. Vərəsələrinə birdəfəlik ödəmələr verilməli olan şəhid hərbi qulluqçuların ümumiləşdirilmiş siyahısı nazirliyin saytında təqdim olunacaq. Şəhid hərbi qulluqçuların vərəsələrinə birdəfəlik ödəmələrin verilməsi qaydaları da hazırlanıb. Bu qaydalar ödəmələrin verilməsi prosedurlarının tam şəffaf və vətəndaş məmnunluğuna səbəb olacaq səviyyədə həyata keçirilməsinə imkan verəcək.

Nazir oktyabr ayından birdəfəlik ödəmələrin verilməsi üçün sənədlərin qəbuluna başlanmasının nəzərdə tutulduğunu deyib. O qeyd edib ki, nazirliyin müvafiq siyahısında olan şəhid hərbi qulluqçuların vərəsələrinin notariat orqanlarında vərəsəlikləri təsdiq edildikdən sonra elektron qaydada onlar barədə məlumatlar nazirliyə ötürüləcək və bu məlumatlar əsasında formalaşan növbəlik qaydasında ödəmələrin verilməsi təmin olunacaq.

Qayınatasını döydüyü deyilən idmançı ilə bağlı yeni faktlar

“Ehram Məcidov uşağı ilə görüşəndə qayınatası onu təhqir edib”

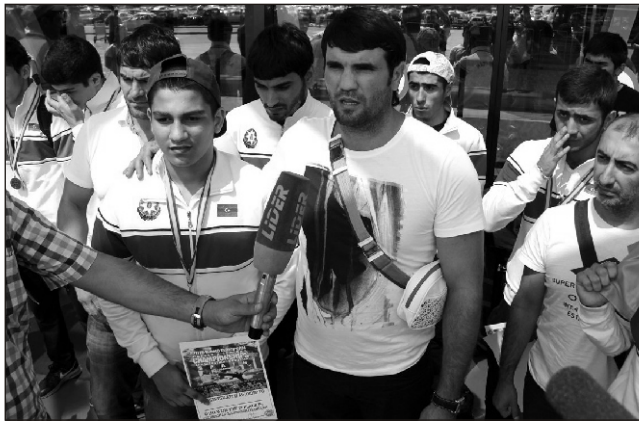
Sentyabrın 1-də 5 qat dünya çempionu Ehram Məcidovun qayınatasının yaşadığı ünvanı gedərək, aralarında yaranan ailə-məişət münasibəti zəminində onu döyməsi barəsində məlumat vermişdik.

Məlumatda qeyd edilirdi ki, idmançının qayınatası ağır vəziyyətdə paytaxtdakı xəstəxanalarından birinə yerləşirilib.

Minval.info xəbər verir ki, sentyabrın 12-də Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Binəqədi Rayon Polis İdarəsi tərəfindən həbs olunan 5 qat dünya çempionu Ehram Məcidovun hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı mətbuat konfransı keçirilib.

Mətbuat konfransı İsrail-Azərbaycan hüquq mərkəzinin, “Xocalı Global Promotion”un şirkətinin və “Neftçi” İSM-nin dəstəyi ilə təşkil olunub. Tədbirdə çıxış edənlər Ehram Məcidovun necə vətənpərvər idmançı olmasından, vətən qarşısındakı xidmətlərdən danışıblar.

İsrail-Azərbaycan hüquq mərkəzinin rəhbəri, Beynəlxalq İnsan Hüquqları Müdafiəsi Komitəsinin hüquq eksperti İsmayıl Zalov Ehram Məcidovun həbsinin anlaşılmaz olduğunu bildirib.



Hüquq müdafiəçisinin sözlərinə görə, kimliyindən asılı olmayaraq, hər bir valideyinin övladları ilə görüşmək hüququ var: “Ehram Məcidov 3 ilə yaxın bir müddət

dətdir ki, həyat yoldaşından ayrılıb. Onun azyaşlı 2 övladı var. Məhkəmənin çıxardığı qərara əsasən, uşaqlar anada qalmalı imiş və ata ilə görüşə icazə veril-

miş. Lakin Ehramın bu məsələ ilə bağlı kasasıya şikayəti sonradan təmin olunub.

Belə ki, Ali Məhkəmə övladların ata ilə görüşünə icazə verib. 4-5 gün əvvəl Binəqədi Rayon İcra Nümayəndəliyində ata və övladları arasında görüş baş tutub. Orada Ehram övladlarının gözü qarşısında keçmiş qayınatası tərəfindən təhqir olunub. Ehram da təhqirlərə dözməyib, bir-birlərini itələyiblər. Sonradan həmin insanlar Ehramdan polisə şikayət ediblər.

Deyərlər ki, guya Ehramın üzərində soyuq silah hesab edilən beşbarmaq olub, yalandır. Ancaq Binəqədi RPI-də Cinayət Məcəlləsinin 221.3-cü maddəsi ilə cinayət işi başlanıb və dünya çempionu məhkəmənin qərarı ilə təqsirləndirilən şəxs qismində həbs edilib, Kürdəxanıda yerləşən 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanasına köçürülüb”.

Qeyd edək ki, Binəqədi Rayon İcra və Probasiya Şöbəsinin icra məmuru da şahid kimi dindirilib. O da Ehramın təhqir olduğunu bildirib. E.Məcidov “Khojaly Global Promotion”un və İsrail-Azərbaycan hüquq mərkəzinin idman departamentinin rəhbəridir. O, 2 ay 28 gün müddətinə saxlanılıb.



«Bakcell» korporativ müştərilər üçün “Ailə günü” tədbiri təşkil edib



Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti özünün korporativ müştərilərinə etibar, sadıqlıq və əməkdaşlığa görə minnətdarlığını bildirmək məqsədilə xüsusi “Ailə Günü” tədbiri təşkil edib.

Ötən həftəsonu «Bakcell» 60-dan çox şirkətin nümayəndələrini və onların ailə üzvlərini açıq havada təşkil olunmuş əyləncə və oyunlarda iştirak etmək üçün “«Bakcell» ailə günü” tədbirinə dəvət edib. Burada korporativ abunəçilər xoş əhval-ruhiyyə və dostluq mühitində ailələri və iş yoldaşları ilə birgə vaxt keçirib, digər şirkətlərin əməkdaşları ilə tanış olub və yeni biznes əlaqələri qurmaq imkanı əldə ediblər.

“«Bakcell» ailə günü” xüsusi də uşaqların ürəyincə olub, çünki «Bakcell» onları əyləncə, maraqlı oyunlar və bol-bol hədiyyəli şən müsabiqələrlə sevindirib. Tədbir həmçinin DJ və ifaçıların performansları ilə müşayiət olunub. Bütün oyun və müsabiqələr xüsusi animatorlar tərəfindən keçirilib.

“Həftə içində günün böyük hissəsini işdə olan insanlar istirahət günlərində öz ailələri və uşaqları ilə mümkün qədər çox vaxt keçirməyə çalışırlar. «Bakcell» bu ənənəyə sadıq qalaraq istirahət günündə öz biznes tərəfdaşlarını və onların ailələrini bir araya gətirdi. Münasibətlərimizi daha da möhkəmləndirmək, «Bakcell» ailəsinin vacib bir hissəsi olduqlarına görə korporativ abunəçilərimizə təşəkkür etmək üçün bu çox yaxşı bir imkan idi”, deyərək «Bakcell» şirkətinin baş satış direktoru Zaur Bayramov bildirib.

«Bakcell» şirkəti hazırda müxtəlif sahələri təmsil edən 3500-dən artıq korporativ müştəriyə xidmət edir. “Bakcell”in peşəkar komandası şirkətlərə, dövlət qurumlarına və digər təşkilatlara mobil telekommunikasiya sahəsində istənilən növ xidməti göstərməyə hazırdır. «Bakcell» özünün korporativ abunəçilərinə təhlükəsiz və etibarlı rabitə təqdim etməklə daha effektiv fəaliyyət göstərməkdə, müştəriləri ilə əməkdaşlıq və sıx ünsiyyət qurmaqda onlara dəstək göstərir.

7000-dən artıq baza stansiyası vasitəsilə «Bakcell» şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. Mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testləri (benchmarking) sahəsində beynəlxalq lider və ən etibarlı müstəqil təşkilat olan “P3 Communications” şirkəti tərəfindən «Bakcell» şirkəti Azərbaycanda sınaq nəticələrinə görə, ən yaxşı şəbəkə adına layiq görülüb (“Best in Test”).

«Bakcell» haqqında Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti müasir mobil kommunikasiya xidmətləri istifadəçilərinə geniş çeşiddə məhsullar təklif edir. Şirkət öz abunəçilərinə ən mükəmməl 4G/LTE mobil internet xidməti göstərir.

«Bakcell» şirkətinin 4G şəbəkəsi artıq bütün Bakı və Abşeron ərazisi daxil olmaqla ölkənin 30-dan çox rayon və şəhər mərkəzlərində mobil operatorun abunəçilərinə ən üstün müştəri təcrübəsi təmin edir.

«Bakcell» və onun məhsul və xidmətləri haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün, xahiş edirik, www.bakcell.com internet sahifəsinə daxil olun və ya 555-ə zəng edin. Press-reizlərlə tanış olmaq üçün www.«Bakcell».com/az/news (və ya İngilis dili üçün www.«Bakcell».com/en/news) sahifəsinə daxil olun.

Qeyri-«Bakcell» abunəçiləri isə 012 498 89 89 nömrəsinə zəng etməklə «Bakcell»in məhsul və xidmətləri haqqında məlumat əldə edə bilərlər.

DİN 40 şübhəlini saxladı

Daxili İşlər Nazirliyi ötən gün ərzində baş verən cinayət və hadisələr haqqında xüsusi açıqlama yayıb.

Respublikanın daxili işlər orqanları tərəfindən gün ərzində 101 cinayət faktı qeydə alınıb, onların da 18-i “isti izlər”lə açılıb.

Əvvəlki dövrlərdən bağlı qalmış 16 cinayətin açılması təmin olunub.

Axtarışda olduğuna görə ümumilikdə 36 nəfər, o cümlədən borclu şəxs qismində axtarışda olan 18 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Respublikanın avtomobil yollarında 2 yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib, nəticədə 4 nəfər xəsarət alıb.

Daxili işlər orqanları əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərlə əlaqəli 6 fakt müəyyən edilib.

Cinayət törətməkdə şübhəli bilinən 40 nəfər saxlanılıb.

Mingəçevirdə yanğın - bir nəfər öldü, sakinlər təxliyə edildi

Mingəçevirdə 2 otaqlı ev yandı.

FHN-dən “Trend”ə verilən məlumata görə, ümumi sahəsi 45 m² olan 2 otaqlı mənzilin 1 otağının yanar konstruksiyaları 15 m² sahədə yanıb.

Yanğının kəşfiyyatı zamanı 1964-cü il təvəllüdü Borisov Serqey Aleksandroviçin yanıq meyiti yanğınsöndürənlər tərəfindən aşkar olunub.

Yanğın zamanı 6 nəfər bina sakinini yanğınsöndürənlər tərəfindən təhlükəsiz əraziyə təxliyə edilib. Mənzilin qalan hissəsi yanğından mühafizə olunub. Yanğın yanğından mühafizə bölmələri tərəfindən söndürülüb.



“Qanuni oğru”nun qardaşına və digər şəxslərə 46 il müddətinə həbs cəzası istənilib



Musavat.com xəbər verir ki, kriminal aləmdə “Rafət Əlibayramlinski” kimi tanınan “qanuni oğru” Rafət Əmirovun qardaşı Rütət Əmirov və digərlərinin cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib. Həbs edilən digər şəxslər Elvin Hüseynov, Rütət Kərimov, Kamil Əmirov, İsmayıl İbrahimovdur.

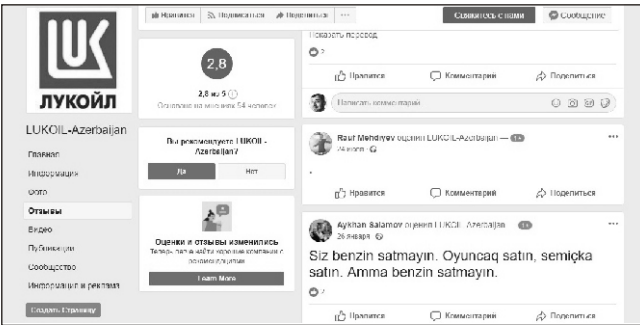
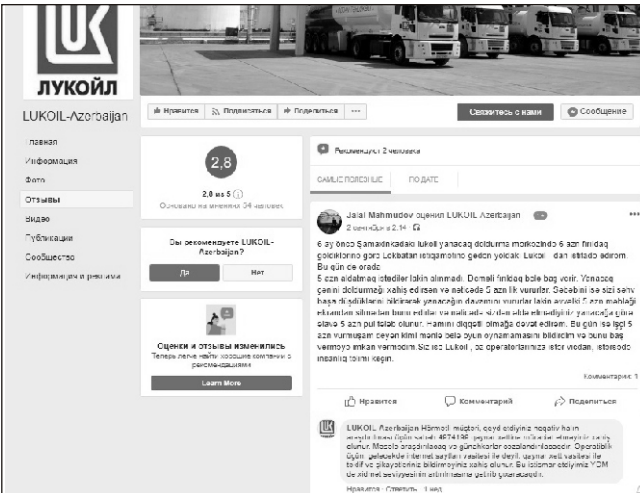
Cinayət işinə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Samir Əliyevin sədrliyi ilə baxılır. Sonuncu prosesdə dövlət ittihamçısı təqsirləndirilən şəxslərə cəza istəyib. Prokuror Orxan Kəngərli çıxış edərək Kamil Əmirova 14 il, Rütət Əmirova və Rütət Kərimova 13 il, Elvin Hüseynova 12 il, İsmayıl İbrahimova isə 7 il müddətinə cəza tələb edib.

Qeyd edək ki, Daxili İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumata əsasən, Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin Cinayət Axtarış Şöbəsinə Rütət adlı bir nəfərin üzərində odlu silah gəzdirməsi barədə əməliyyat məlumatı daxil olub. Həyata keçirilən təxirəsalınmaz əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qeyd edilən şəxs - Şirvan şəhər sakinini Rütət Əmirov saxlanılaraq idarəyə gətirilib. Onun üzərinə baxış keçirilən zaman bir ədəd “Makarov” markalı tapança, həmin silaha məxsus daraq və 7 ədəd patron aşkar olunaraq götürülüb. Saxlanılan şəxs tapançanı bir neçə il bundan əvvəl Rusiya Federasiyasından aldığı və qaçaqmalçılıq yolu ilə Azərbaycana gətirdiyini bildirib.

R.Əmirovun ətrafında həyata keçirilən əlavə əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində məlum olub ki, o, Cinayət Məcəlləsinin 144-cü (adam oğurluğu) maddəsi ilə Binəqədi Rayon Polis İdarəsi tərəfindən də axtarışdadır. Daha sonra onun barəsində apanlam istintaq dövründə onunla cinayətdə iştirak etməkdə şübhəli bilinən Elvin Hüseynov, Rütət Kərimov, Kamil Əmirov və İsmayıl İbrahimov saxlanılıb. Onlara Cinayət Məcəlləsinin 144-cü (adam oğurluğu) maddəsi ilə ittiham verilib.

□ İ.MURADOV,
Musavat.com

Kechmiş prezidentliyə namizəd Razi Nurullayev "Şamaxinka" deyilən ərazidəki yanacaq doldurma məntəqəsində avtomobilinə 20 manatlıq benzin vurub. Amma benzin çənində yanacağın miqdarını göstərən cihazın əqrəbi dəyişməz qalıb.



Bununla bağlı "qaynarınfo"ya danışan keçmiş namizəd bunları deyib: "Dedim ki, əminsən benzin vuruldu? Göstəriciyə baxıb dedi ki, "atıb". Yeni aparat avtomatik dayanıb. Bu məsələni onlarla sürücü də mənə danışdı". Razi Nurullayev daha sonra sosial şəbəkə hesabında "LUKOIL - Azərbaycan" şirkəti haqda ittihamlara belə davam edib: "Hər dəfə bu barədə yazmışam, demişəm, mətbuat vasitəsilə müərcət etmişəm ki, bu şirkət oğurluqla məşğuldur. Bu barədə axtarış versəniz, onlarla məqalə çıxır. Şirkət niyə bir encəm çəkməyib? Əgər bu, xırda işçilər səviyyəsində baş versəydi, çoxdan həll olunardı. Bu, köklü və əsaslı bir korrupsiya faktı, vətəndaşların

cibinə girib oğurluq etməkdir. Təəccüblənirəm ki, niyə aidiyyəti dövlət orqanları bu faktlara qarşı araşdırma aparmayıb, mətbuatda yazılanlara və açıqlamalara reaksiya verməyiblər? Mən bütün vətəndaşları ayıq-sayıq olmağa, öz haqlarını bu cür şirkətlərə yedirtməməyə çağırıram".

"LUKOIL-Azərbaycan"ın sosial şəbəkədəki səhifəsində də oxşar şikayətlər var. "Yeni Müsavat" əməkdaşı şirkətinin facebook səhifəsində prezidentliyə keçmiş namizədin üzələşdiyi situasiyaların YDM-lərdə baş verdiyini təsdiqləyən məlumatlarla tanış olub. Məsələn 2018-ci il sentyabrın 2-də Cəlal Mahmudov soyadlı istifadəçi yazır:

Bakıdakı YDM-də inanılmaz benzin oğurluqları

"LUKOIL-Azərbaycan": "YDM-lərimizdə "10 litrlik" ölçü qabı (mernik) var və istənilən şəxs ondan istifadə edə bilər..."

"6 ay öncə "Şamaxinka"dakı "LUKOIL" yanacaq doldurma mərkəzində 6 AZN firıldaq gəldiklərinə görə Lökbatan istiqamətinə gedən yoldakı "LUKOIL" dan istifadə edirəm. Bu gün də orada 5 AZN aldatmaq istədilər, lakin alınmadı. Deməli, firıldaq belə baş verir. Yanacaq çənini doldurmağı xahiş edərsən və nəticədə 5 AZN-lik vururlar. Səbəbini isə sizi səhv başa düşdüklerini bildirərək yanacağın davamını vururlar, lakin əvvəlki 5 AZN məbləği ekrandan silmədən bunu edirlər və nəticədə sizdən əldə etmədiyiniz yanacağa görə əlavə pul tələb olunur".

Elvi Salahova soyadlı istifadəçi də şirkətin sosial şəbəkədəki rəsmi səhifəsində yazır ki, "Radiozavod" yaxınlığındakı YDM-də onu da aldadıblar, maşınına 10 litr kəm benzin vurublar.

Ehtiram Namazov soyadlı istifadəçi də "Şamaxinka"dakı YDM-də baş verən oğurluğun araşdırılması istəyi ilə şirkətin səhifəsində yazır: "Bu gün (2018-ci il, avqustun 30-da) bir saat əvvəl "Şamaxinka"dakı məntəqədə yaxınlaşmış 30 AZN-lik 92 dedim vursun. Sizin

Hidayət adlı əməkdaş guya bilməmiş kimi qurğunu işə saldı və guya "polniy bak" istəmişəm deyərək üzümə baxdı. Halbuki gözümlərin içinə baxaraq ona 30 AZN demişəm, qəbz də vermədi. Guya ki, duz eşitmədi mən deyən məbləği. Kilometrajdan da görürəm ki, 30 manatlıq benzin vurulmadı maşına. Tədbir görün zəhmət olmasa".

Zaur Məmmədov soyadlı istifadəçi isə elə həmin səhifədə yazır: "Yanacaq kəsilir. Hər dəfə. Özü də əhəmiyyətli dərəcədə. Dinləmək istəyən də yoxdur. Vurulan yanacağı kilometrə nisbətən hesablayanda belə çıxır ki, avtomobil 100 kilometrə 22-23 litr benzin israf edir".

"LUKOIL-Azərbaycan"ın rəsmiləri "Bütün şikayətlərlə bağlı 012/4974199 nömrəyə zəng edin" şəklində reaksiya verir. Həmin nömrə ilə biz də əlaqə saxlamağa cəhd etdik. Lakin nömrə daim məşğul oldu. Şirkətin Bakıdakı baş ofisindən isə bildirdilər ki, vətəndaşların ittihamlarına sosial şəbəkə vasitəsilə verdikləri cavablarla kifayətlənirlər.

Həmin cavabı təqdim edirik: "Hörmətli müştərilər, son

zamanlar internet səhifələrində, o cümlədən sosial şəbəkələrdə "LUKOIL-Azərbaycan" QSC-yə məxsus olan yanacaq doldurma məntəqələrində, müştərilərə xidmət göstərildikən neqativ hallara yol verildiyi qeyd olunur.

Müştərilərin nəzərinə çatdırırıq ki, şirkətimizin istismar etdiyi bütün yanacaq doldurma məntəqələrində, müştərilərin rahatlığı üçün rəqəmsal kameralar quraşdırılmışdır ki, istənilən hallarda araşdırılmasının effektivliyini artırır. Bundan əlavə, bütün YDM-lərimizdə "10 litrlik" ölçü qabı (mernik) vardır və istənilən şəxs ondan istifadə edərək yanacaq paylayan kalonların xətasının olub-olmamasını yoxlaya bilər. Dərc olunan məqalələrdə olan səhv və əsassız məlumatların əksinə olaraq, ölçü qablarının yivinə toxunulması və ya ona hər hansı şəxs tərəfindən müdaxilə edilməsi mümkün de-

yildir. Ölçü qabları yalnız dövlət orqanlarının (Azərbaycan Metrologiya İnstitutu) mütəxəssisləri tərəfindən yoxlanılır, möhürlənir və bu barədə şəhadətnamə verilir. Yanacaqpaylayan kalonların rezin borularında yanacağın qalması və geri sovrulması texnoloji cəhətdən mümkün-süzdür.

Sizdən xahiş olunur ki, yanacaq doldurma məntəqələrində hər hansı bir neqativ halla qarşılaşdıqda, internet saytları və sosial şəbəkələrə deyil, (012) 4974199 nömrəli "qaynar xəttə" müraciət edəsiniz. Əmin olacaqsınız ki, hər bir zəngə tərifimizdən dərhal reaksiya verilir və araşdırılaraq ciddi tədbirlər görülür. Bizimlə əməkdaşlığınız, istehlakçılara göstərilən xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə nail olmağımıza gətirib çıxaracaqdır".

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı məsələ ilə bağlı İqtisadiyyat Nazirliyinə sorğu ilə müraciət edib. Məsələnin araşdırılması və qanuni tədbir görülməsi nazirliyin Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi Dövlət Xidmətinin səlahiyyətləri çərçivəsindədir. Həmin xidmət bir neçə ay əvvəl ləğv olunub, əsasında mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı olan Azərbaycan Respublikasının Antiinhisar və İstehlak Bazarı Nəzarət Dövlət Agentliyi yaradılıb. Lakin hələlik təhvil-təslim prosesi gedir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

Xəzər sahilində boyunca qeyri-qanuni tikililərin söküntüsünə başlanacaq

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi Xəzər dənizinin sahilboyu 20-50 metrlik mühafizə zolağına düşən torpaq sahələrində qeyri-qanuni inşa edilmiş bütün tikililərin söküləcəyi ilə bağlı məlumat yaymışdı. Artıq bununla bağlı komitə tərəfindən aparılan monitorinqlərin nəticələri məhkəməyə göndərilib. Cinayət Məcəlləsinin 188-ci maddəsinə əsasən 76 hal barəsində Daxili İşlər Nazirliyinə məktublar göndərilib, 78 halla bağlı isə İnzibati Xətalər Məcəlləsinə müvafiq olaraq cərimə tətbiq olunub. Məhkəmələrə göndərilən işlərdən 5-i haqqında qəbul edilən qərarın icrasına başlanılacaq.



açılması, dənizə sərbəst girmə hüququnun qaytarılması, dənizin muhasirədən azad olunması, ekoloji problemlərin qismən də olsa, həll olunması deməkdir.

Söküntü işlərinin necə həyata keçirilməsini araşdırmaq məqsədilə ƏMDK ilə əlaqə

saxladıq. Komitənin mətbuat xidmətinin rəhbəri Qulu Xəlilov virtualaz.org-a hələ söküntü prosesinə başlanmadığını bildirdi: "Hələ həmin tikililərin sökülməsinə başlanmayıb. Bu bizdən asılı proses deyil, bu barədə məhkəmə qərar çıxarmalıdır. Yəqin ki, məhkə-

mənin söküntü ilə bağlı qərarından sonra bu prosesə başlanılacaq".

Xatırladaq ki, belə qanun pozuntusuna yol verən fiziki, vəzifəli və hüquqi şəxslər müvafiq olaraq 4 min manat, 8 min manat və 40 min manat cərimələnir. Həmçinin Cinayət Məcəlləsində Xəzər dənizinin sahilboyu 20-50 metrlik zolağının altında olan torpaqlara münasibətdə 7 ildən 10 ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə nəzərdə tutulub. Dövlətin müstəsna mülkiyyətində olan torpaq sahəsində inşa edilmiş tikililərin cavabdehərinin hesabına söküləcək və torpaq sahəsinin əvvəlki vəziyyətinə qaytarılması təmin ediləcək.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 1 aprel 2016-cı il tarixli qərarına əsasən Xəzər dənizinin sahilboyu 20-50 metrlik zolağının qrafik təsviri təsdiq edilib. Qərara görə həmin zolağın su səthinin quru ilə təmas xəttinin uzunluğu 752,9 kilometr və zolağa düşən torpaq istifadəçilərinin sayı isə 517 olduğu müəyyənləşdirilib. Torpaq Məcəlləsinin 46-cı maddəsinin müvafiq bəndinə uyğun olaraq Xəzər dənizinin 20-50 metrlik sahilboyu zolağına düşən torpaq sahələri Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin təqdimatı əsasında Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə istifadəyə və icarəyə verilir.

Xocalı köçkünü oğluna iş axtarır

"Qəbul zamanı başçı "JEK" müdirinə tapşırırdı, dedilər oğluma sürücü işi veriləcək, amma əməl etmədilər"

"İcra başçısı tapşırırdı, "JEK" müdiri "baş üstə" deyib oğlumu işə götürəcəyini söylədi. Amma "JEK" müdiri 2 aydır ki, bizi get-gələ salıb". Bunu Xocalıdan olan məcburi köçkün Tünzələ Həsənova deyir. Onun sözlərinə görə, 2 ay əvvəl Xocalı İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahmar Usubov məskunlaşdıqları Goranboyun Ağcakənd qəsəbəsində səyyar görüş keçirib: "Başçının keçirdiyi görüşdə 21 yaşlı oğlum İlkin Həsənova iş verilməsini istədim. Başçı da görüşdə iştirak edən "JEK" müdiri Seymur müəllimi qaldırdı, tapşırırdı ki, oğlum işlə təmin olunsun. Dedilər ki, zibil məşını var, həmin məşını oğluma verib sürücü götürəcəklər. Həmin gündən bu günə qədər Ağcakəndə "JEK"-in yerləşdiyi Başkənd arasında qalmışıq. Hər dəfə taksiyə 5 manat verib gedib gəlməli olurduq. Vəziyyətimiz ağırdır. Seymur müəllim son günlərə qədər bu gün-sabah oğlumu işə götürəcəyini vəd edirdi. İndi də deyir məşını başqa adama verəcəyik. Başçının qəbuluna da getdim, "JEK" müdirinə məktub da yazdılar. Anlamıram ki, niyə şəhid ailəsinə qoyub məşını başqa adama verirlər? Adam fəhləyə, kasıba belə münasibət göstərər? Ailəmizdə 4 itkin var. Mənim oğlum niyə işsiz qalmalıdır? Zibil məşını niyə ayrı adama verirlər ki?"



Tünzələ Həsənova oğlunun işlə təmin olunması üçün müvafiq qurumlardan kömək istəyib: "İcra başçısı "JEK" müdirinə tapşırıb, məktub da yazıb, amma oğlum işlə təmin olunmur. Xahiş edirəm oğlum işlə təmin olunsun. Məşğulluq İdarəsi işə qarışsın. Bəlkə Seymur müəllimin get-gəldən qurtaraq".

□ E.HÜSEYNOV, Musavat.com



MÜSAVAT

Son səhifə

N 192 (7081) 13 sentyabr 2018



Bu ölkədə qadının arıq olması rüsvayçılıq sayılır

Dünyada qəbul edilən gözəllik kriteriyalarına görə, qadın müəyyən bədən formalarına malik olmalıdır. Amma bir ölkədə qadının arıq olması rüsvayçı fakt kimi qəbul edilir. Söhbət Afrikada yerləşən Mavritaniyadan gedir. Belə ki, bu ölkənin ən gözəl qadınları ən kök olanlar hesab edirlər. Arıq qadınlara isə yeməyə çörək belə ala bilməyən yoxsul kimi baxırlar.

Bu ölkədə evlənmə yaşına gələn qızlar ailə qurmaq üçün kök olmalıdırlar. Buna görə özləri üçün xüsusi qida rasionu hazırlayırlar. Bura dəvə südü, zeytun yağına batırılmış çörək, keçə ətindən olan bol kalorili yeməklər daxildir.

Mavritaniyada bu adət "gavage" adlanır. Bu rasion sayəsində iki günə 5 kq-a yaxın kökəlmək mümkündür.

Bu adət haqqında sənədli film çəkilişlərində iştirak edən kişilər belə kök qadınların daha cəlbedici olduğunu düşündüklərini deyiblər. "Gavage" adət-ənənəsinə məruz qalanlar isə bunun müəyyən zamandan sonra işgəncəyə çevrildiyini, hətta yeməkdən imtina edəndə valideynlərin şiddətinə məruz qaldıqlarını, barmaqlarının qırıldığını deyirlər.

Belə beyin əməliyyatı görülməyib

Ən qəribə tibb əməliyyatlarından biri Braziliyanın Santa Katarina şəhərində qeydə alınıb. Beyindəki şişdən azad olmaq üçün, bıçaq altına uzanan 33 yaşlı Antoni Dias, cərrahiyyə əməliyyatı davam edərkən, içəridəkilərə konsert verib.

Baxmayaraq ki, bir gün əvvəl onun beyində şiş kimi ciddi problem var idi, braziliyalı gitaraçı sanki kinayəli şəkildə, Bitlz qrupunun məşhur "Yesterday" mahnısını ifa edib. Həmin mahnının məşhur sözlərinin mənası "dünən bütün problemlərimdən uzaq idim" kimi anlaşılır. Amma Antoni konsertini bu mahnı ilə də yekunlaşdırmaıy. Əməliyyat müddətində 6 fərqli mahnı ifa edən həvəskar gitaraçı əməliyyatdan sağ-salamat şəkildə çıxıb.



Yerli bankların birində işləyən Antoni ata olmağının sevincini 2-cə həftə yaşamışdı ki, beyində şiş olduğunu öyrənib. Əməliyyata gəlincə, həkimlər qəsdən onun zehni baxımdan oyaq saxlamağa qərar verib. Söhbət beyin əməliyyatından getdiyindən, həkimlər onun düşüncə tərzinin, hərəkətlərinin və nitqinin qaydasında olub-olmadığına nəzər etmək üçün bu addımı atıb.

İlk dəfə deyil ki, beyin əməliyyatında bir xəstə əməliyyat otağıdakılara musiqi zövqü yaşadır. Bundan əvvəl, israili bir skripkaçı oxşar, amma çox nadir konsertlə diqqət mərkəzinə düşmüşdü.

Narkotik tapıb şaharda elan verdi



Çimərlikdə tapdığı kokaini satmağı planlaşdıran britaniyalı iki il şərti azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunub. Bu barədə "Metro" nəşri xəbər verir. 34 yaşlı Culian Anderhill iddia edir ki, fevral ayında Şimal dənizinin sahilində hərəsi 1 kiloqram olmaqla iki ədəd içi narkotiklə dolu gizlədilmiş torba tapıb. Kişi dərhal sevgilisinə mesaj yazaraq bu tapıntısı ilə qürrələnməyə çalışıb. O, bu narkotik dolu torbaları qızıl küpü ilə müqayisə edib və deyib ki, onlardan

20-30 min funt qazana bilərlər.

Bu hadisənin üstündən az vaxt keçmədən cinayət-karlığa qarşı mübarizə idarəsi eyni çimərlikdə 360 kiloqram gizlədilmiş kokain torbaları aşkar edib. Bu miqdarda kokainin qiyməti 50 milyon funt məbləğində müəyyənləşdirilib. İstintaqçılar hesab edir ki, kontrabandaçılar çanta dolu narkotik maddəni dənizdə xüsusi üsulla gizlədiblər və sonradan onu götürməyi planlaşdırıblar. Amma dalğalar çantaları sahilə doğru atıb. Anderhillin narkotik tapması ilə bağlı şayiə tezliklə yerli sakinlər arasında yayılıb. Mart ayında isə ona polisdən yaxınlaşılıb. Məhkəmə zamanı Anderhill bildirib ki, müdafiə etdiyi şəxs heç zaman kokain alveri etməyib. O, malı ancaq qəbul etməklə məşğul olub.



QOÇ - Günün birinci yarısında nəzərdə tutduğunuz perspektivlərin müəyyən hissəsini həll edə bilərsiniz. Nahardan sonra isə yalnız neytral mövqe tutmalı, riskdən uzaq olmalısınız.



BUĞA - Təxminən saat 14-ə qədər ümumi əhvalınız süst olduğundan bütün ciddi işlərinizi təxirə salın. Sonrakı müddətdə isə maliyyə uğurlarınız gözənilir. Uzaq yola çıxmayın.



ƏKİZLƏR - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə işgüzarlığınız kifayət qədər artacaq. Bu səbəbdən də şəxsi büdcənizi qorunmalı, fəaliyyət istiqamətlərini dəqiqləşdirməlisiniz. Yeni təkliflərə razı olmayın.



XƏRÇƏNG - Kifayət qədər mübahisəli gündür. İfade etdiyiniz hər bir sözə ciddi yanaşın. Əks təqdirdə, münafiqlikə situasiyalara cəlb olunacaqsınız. Falçı və cadugərlərdən uzaq olun.



ŞİR - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə savab işlərinizin sayını artırmağa çalışın. Bu, sonrakı proseslərin həllində sizə kömək edəcək. Mövcud problemlərə görə narahat olmayın.



QIZ - Qarşılıqlı münasibətlərdə, eləcə də işgüzar sövdələşmələrdə ulduzlar sizə dəstək verəcək. Böyük uğurlarınızın ilkin qiğilicimləri məhz bu təqvimdən etibarən start götürəcək.



TƏRƏZİ - Maraqlı görüşlər yolunuzu gözəylir. Bu kimi sövdələşmə və müzakirələrdə iştirakınız yaxın gələcəyin planlarını həyata keçirməyə kömək edəcək. Şübhəli adamlardan uzaq olun.



ƏQRƏB - Əksər məsələlərdə gün sizin xeyrinizə işləyəcək. Şəxsi işlərinizdə müsbət rol oynaya biləcək insanlarla da rastlaşacaqsınız. Unutmayın ki, uğurlarınıza gedən yolun astanasındasınız.



OXATAN - Sevgi məsələlərinə mülayim yanaşın. Bu, həm mövcud olan əsəbiyyətinizi azaldar, həm də işlərinizin yaxşılaşmasına təkan verə bilər. Qohumluq münasibətlərinə xüsusi fikir verin.



OĞLAQ - Hər mənada uğurlu təqvimdir. Öz gücünüze etibar edin. Çünki Göy qübbəsi sizə elə bir enerji verəcək ki, bütün maneələri dəf edə biləcəksiniz. Axsamsa sürprizlər gözənilir.



SUTÖKƏN - Passiv gündür. Hansısa qeyri-adi hadisəni gözəlməyə dəyməz. Yaxşı olar ki, üzərinizə düşən adi işlərin həlli ilə məşğul olasınız. Məxfi görüşləri və səfərləri təxirə salın.



BALIQLAR - Astroloji göstəricilər səhətinizdə problemlərin mümkünlüyündən xəbər verir. Bu amilə məsuliyyətlə yanaşsanız, ciddi çətinlikləriniz olmayacaq. Axsam dostlarla gəzintiye çıxmağa dəyər.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Soyunub maşınların altına uzanır

Çinli Çjetsyan əyalətinin sakinini soyunub və park vəziyyətində olan "Mercedes" markalı maşının təkəri altına uzandı. Bununla o, maşın sahibindən kompensasiya tələb etməyi planlaşdırmış. Məlum olub ki, 31 yaşlı kişi sürücüdən pul almaq üçün yol polisini də işə cəlb edib. Şahidlərin sözlərinə görə, çinli kişi yolun ortasında soyunub və yerə uzandı. Həmin vaxt maşın stop vəziyyətində olub. Amma kişi qəsdən elə uzandı ki, guya onu maşın vurub. Maşın sahibəsi polis çağırıb. Hadisə yerinə gələn polisler bildiriblər ki, kişi bu hadisədən qısa müddət öncə türmədən çıxdı. Onu bənzər hərəkətinə görə həbs ediblərmiş. Dələduzu bu hərəkətinə görə növbəti dəfə necə cəzalandıracağını bəlli deyil.



Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100